

GIMNAZIJA ĮGYVENDINO NACIONALINIŲ MOKYKLŲ PAŽANGOS PROJEKTĄ

2014 m. pabaigoje mūsų gimnaziją pasiekė džiugi žinia – pavyko patekti tarp 10 Lietuvos mokyklų, nugalėjusių Pažangos projektų konkurse. Iš viso konkursui buvo pateikta 311 paraiškų. Mūsų įgyvendinamo projekto veiklos buvo skirtos mokinių asmeninės pažangos stebėsenai pamokose, klasių valandėlėse, todėl aktyviausiai jame dalyvavo 5 – II (10) klasių auklėtojai ir Metodinės tarybos nariai. Projekto įgyvendinimui ŠMM skyrė 41 000 Lt.

Didžiausias dėmesys įgyvendinant projektą buvo skiriamas mokytojų bendrųjų ir pedagoginių kompetencijų tobulinimui, naujų praktikų taikymui. Mokytojai išbandė įvairius mokinių pažangą skatinančius ugdymo metodus, klasių auklėtojai organizavo pažangos stebėjimą ir aptarimą per klasių valandėles bei individualių pokalbių su mokiniais ir jų tėvais metu. Nemažai idėjų mokytojai parsivežė iš stažuočių Estijos ir Lietuvos mokyklose (*plačiau apie tai – D. Mickūnienės straipsnyje*). Galima teigti, jog projekto metu buvo pradėta kurti **veiksminga pažangos stebėjimo sistema**. Šis leidinys ir yra skirtas viešinti įdomiausią, prasmingiausią, labiausiai pasiteisinusią praktiką, kuri nebūtinai nauja ir unikali – svarbiausia, kad ji veiksminga.

Projekto metu mokėsi ne tik mokytojai - I-IV gimnazijos klasių mokiniai turėjo progos susipažinti su labai įdomiu žmogumi, žinomu lektoriumi Kęstučiu Vingiliu, kuris buvo pakviestas vesti mokymų motyvacijos ir tikslų siekimo tema.

Svečias labai įtaigiai pasakojo apie tai, kokių savybių, kokių gebėjimų reikia, siekiant karjeros ir asmeninių tikslų. Vienos didžiausių šiuolaikinio pasaulio vertybių, pasak K. Vingilio, - kalbų mokėjimas, netradicinių sprendimų paieška, socialiniai įgūdžiai. „Tas, kas žino, KAM, išters bet kokį KAIP“, - citavo F. Nietzsche lektorius, pabrėždamas gyvenimo ir veiklos prasmės suvokimo svarbą.

Mokiniais labai įdomi ir įspūdinga pasirodė K. Vingilio asmeninė patirtis, kurios pavyzdžiais buvo paremti mokymai. Lektorius yra baigęs keletą universitetų, apkeliaavęs daug šalių, mokantis keletą kalbų, laisvalaikio kopiantis į kalnus, fotografuojantis... Kaip teigė refleksijos metu vienas gimnazistas, mokymai „labai patiko – įdomu, intelektualu, priverčia mąstyti ir tai daryti labai optimistiškai. Sukurk mąstymo revoliuciją šiandien! Ačiū mokyklai už šią galimybę“.

Projekto metu pradėtos ir susistemintos veiklos bus tęsiamos, nes tikimės nemažo poveikio mokinių mokymosi motyvacijai, jų pažangai, pasiekimams ir mokyklos kaip besimokančios organizacijos pažangai apskritai (*plačiau apie Rokiškio r. mokyklų pažangos įsivertinimo duomenis skaitykite Rasos Ginčaitės – Nenartovičienės straipsnyje*).

Olivija Saranienė, projekto idėjos autorė ir veiklų koordinatore

MOKYKLŲ PAŽANGA:

2013-2014 M. M. ROKIŠKIO R. MOKYKLŲ ĮSIVERTINIMO REZULTATŲ APŽVALGA

Mokyklų imtis

2014 metų pabaigoje 13 Rokiškio rajono bendrojo ugdymo mokyklų atsiliepė į NMVA kvietimą bei pateikė įsivertinimo ir pažangos anketas (1 pav.). Mokyklos, pateikusios įsivertinimo duomenis pagal tipą: pagrindinės mokyklos – 2, gimnazijos – 5 (suaugusių ir jaunimo mokymo centras pagal pagrindinį mokyklos tipą priskiriamas prie gimnazijų), progimnazijos - 2, vidurinė mokykla - 1, pradinės mokyklos -3 (mokykla-darželis pagal pagrindinį mokyklos tipą priskiriamas prie pradinėjų mokyklų).

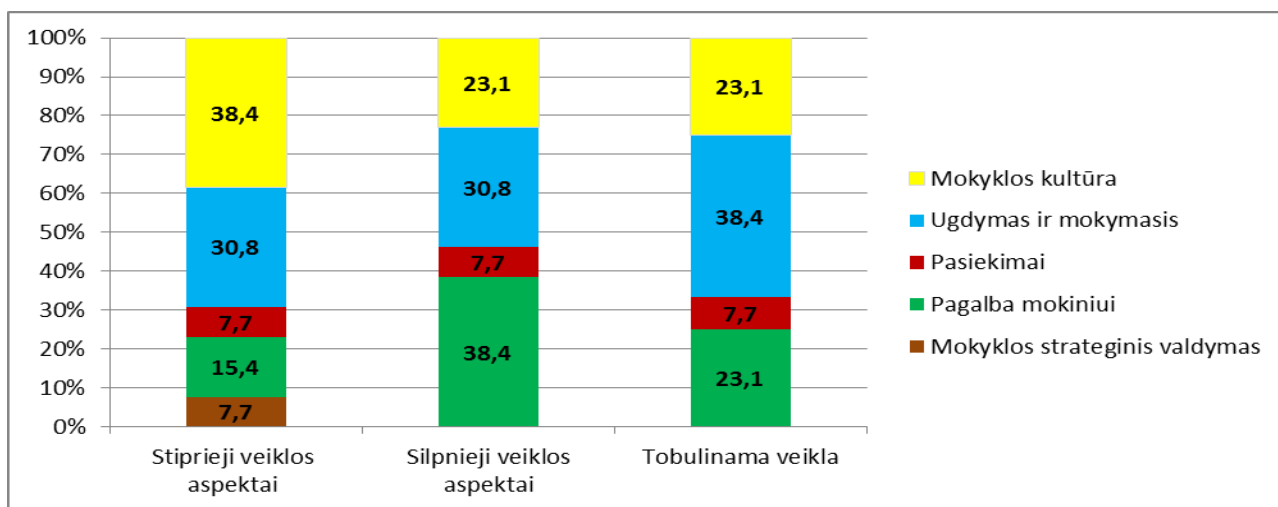
Mokyklos pagrindinis tipas	Atsakomumas
Pagrindinė N=3	2 (66,7 %)
Gimnazija N=6*	5 (83,3 %)
Progimnazija N=2	2 (100 %)
Vidurinė N=1	1 (100 %)
Pradinė N=3**	3 (100 %)
Viso 15	13 (86,7 %)

*suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centras
** mokykla-darželis

1 pav.

Pasirinktų tobulinti rodiklių informacija

Mokykloms pateiktoje įsivertinimo ir pažangos anketoje buvo prašoma nurodyti vieną svarbiausią stipriųjų, silpnųjų bei tobulinamą veiklos aspektą, surastą įsivertinimo metu, ir paversti jį atitinkamu rodiklio skaičiumi (Bendrojo lavinimo mokyklų įsivertinimo rekomendacijos, 2009).

2 pav.

Iš 2 paveikslėlio matyti, kad **stiprieji veiklos aspektai** dažniausiai buvo nurodyti iš pirmosios - Mokyklos kultūros – srities: 1.1.2. Tradicijos ir ritualai, 1.1.5. Mokyklos atvirumas ir svetingumas, 1.2.3. Mokyklos kaip organizacijos pažangos siekis, 1.3.3. Aplinkos jaukumas, 1.4.1. Mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje. Antrąją sritį - Ugdymas ir mokymasis - apie 30 proc. mokyklų nurodė savo stipriuoju veiklos aspektu: 2.2.1. Mokytojo veiklos planavimas, 2.3.3. Mokytojo ir mokinio dialogas, 2.6.3. Vertinimas kaip informavimas. Viena mokykla stipriuoju veiklos aspektu paminėjo pasiekimų srities rodiklį 3.1.1. Atskirų mokinių pažanga. Apie 15 proc. Rokiškio r. mokyklų Pagalbos mokiniui srities rodiklius 4.4.3. Profesinis konsultavimas ir informavimas ir 4.5.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo politika priskyre prie savo stipriųjų

veiklos aspektų. Viena mokykla savo stipriuoju veiklos aspektu nustatė mokyklos strateginio valdymo rodiklį – 5.1.3. Planų kokybė ir dermė.

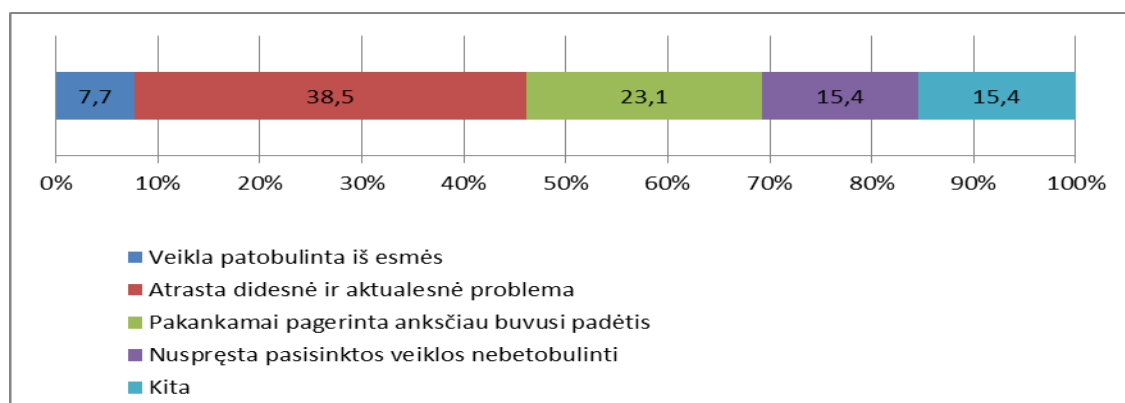
38,4 proc. Rokiškio r. mokyklų Pagalbos mokiniui srities rodiklius (4.2.1. Pagalba mokantis, 4.2.2. Psichologinė pagalba, 4.2.3. Socialinė pagalba, 4.3.2. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas, 4.5.1. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pagalba mokantis) laiko savo **veiklos silpnybėmis**. Apie 30 proc. mokyklų savo veiklos trūkumu nurodė Ugdymo ir mokymosi srities rodiklius: 2.1.3. Dalykų ryšiai ir integracija, 2.4.1. Mokymosi motyvacija, 2.4.2. Mokėjimas mokytis, 2.4.3. Mokymasis bendradarbiaujant. Mokyklos kultūros srityje tik nedidelė dalis mokyklų įžvelgė savo veiklos trūkumus ar silpnybes – 1.1.6. Klasių mikroklimate, 1.3.2. Pageidaujamo elgesio skatinimo ir 1.3.3. Aplinkos jaukumo veiklos rodiklius. 7,7 proc. mokyklų silpnuoju veiklos aspektu nurodė atskirų mokinių daromą pažangą ir jos fiksavimą (3.1.1. rodiklis).

2 paveikslėlyje matyti, jog dažniausiai mokyklos **pasirinko tobulinti** Ugdymo ir mokymosi srities rodiklius: 2.2.2. Pamokos struktūros kokybė, 2.3.1. Mokymo nuostatos ir būdai, 2.4.1. Mokymosi motyvacija, 2.4.2. Mokėjimas mokytis, 2.4.3. Mokymasis bendradarbiaujant. 23,1 proc. mokyklų rinkosi tobulinti Mokyklos kultūros (1.1.6. Klasių mikroklimate, 1.3.1. Darbo tvarka ir taisyklės, 1.4.1. Mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje) ir Pagalbos mokiniui (4.2.1. Pagalba mokantis, 4.3.2. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas, 4.5.2. Tėvų švietimo politika) sričių rodiklius. Tik viena mokykla (7,7 proc.) ėmėsi tobulinti atskirų mokinių daromą pažangą ir jos fiksavimą (3.1.1. Atskirų mokinių pažanga), nors būtent **šis rodiklis išorės vertintojų dažniausiai nurodomas kaip tobulintinas**.

Mokinių pasiekimų srities rodikliai tik pavienių mokyklų (7,7 proc.) buvo nurodyti kaip jų veiklos stiprybės, tiek pat mokyklų priskyre juos ir prie savo silpnųjų veiklos aspektų. Lygiai taip pat retai (7,7 proc.) mokyklos šios srities rodiklius rečiausiai rinkosi tobulinti.

Pasikeitusios tobulinimo veiklos priežastys

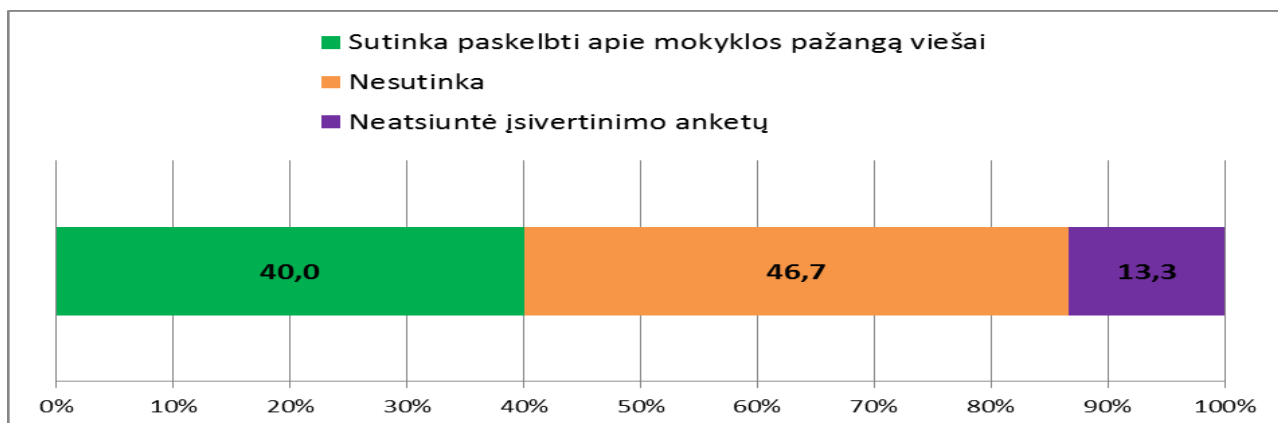
3 paveikslėlyje matyti, jog nuo ankstesnių metų pasikeitusios tobulinamos veiklos priežastys pasiskirstė taip: veikla patobulinta iš esmės – 7,7 proc., atrasta didesnė ir aktualesnė problema – 38,5 proc., pakankamai pagerinta anksčiau buvusi padėtis – 23,1 proc., nuspręsta pasirinktos veiklos nebetobulinti – 15,4 proc. ir 15,4 proc. mokyklų nepasirinko nei vieno iš nurodytų atsakymo variantų. Vadinas, jose 2013-2014 m. m. tobulinamos veiklos įsivertinimo metu nesikeitė nuo ankstesnių 2012-2013 m. m.

3 Pav.

2013-2014 m. m. pažangos skelbimas

4 paveikslėlyje parodyta, jog 40 proc. Rokiškio rajono mokyklų sutinka paskelbti apie mokyklos pažangą viešai, šiek tiek daugiau mokyklų nesutinka paskelbti apie mokyklos pasiektą pažangą - 46,7 proc. Tačiau 13,3 proc. Rokiškio rajono mokyklų neatsiuntė įsivertinimo anketų, todėl nežinoma, kokių būdu jos skelbia pasiektą pažangą.

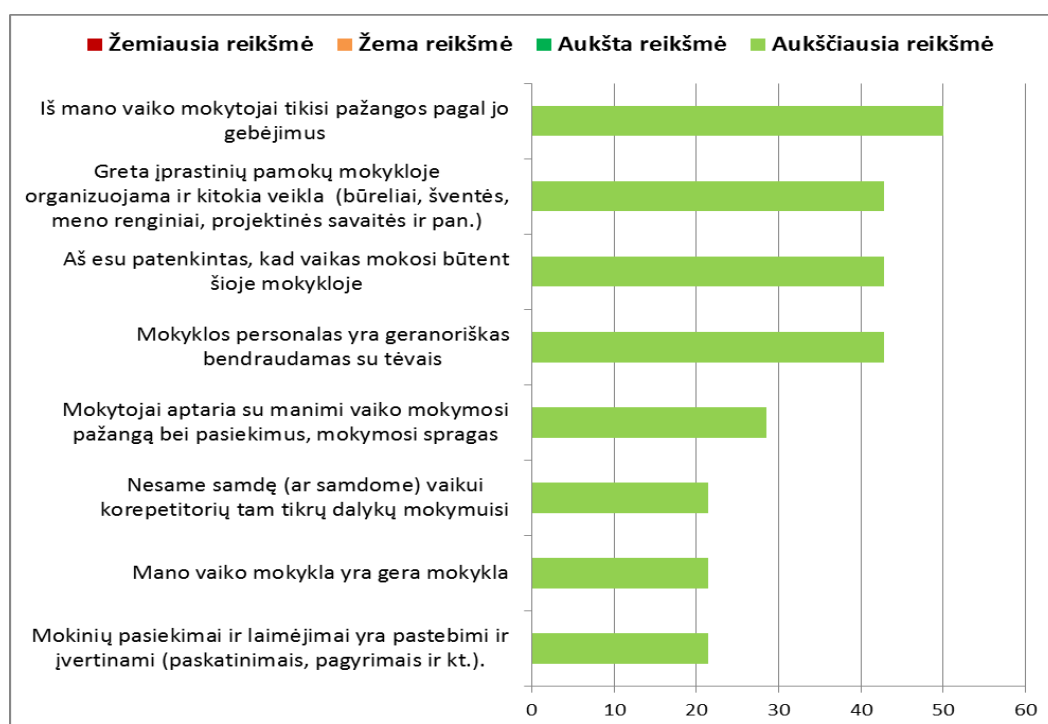

4 pav.

SOLIDARUMAS

Tėvų nuomonė apie mokyklą (aukščiausios vertės)

5 paveikslėlyje matyti, jog tėvų apklausose vyrauja aukščiausios reikšmės santykių, saugumo ir jausenos, tapatumo ir pasitenkinimo, bendruomeniškumo, dalyvavimo ir informavimo teiginiuose, kurie pasiskirsto taip:

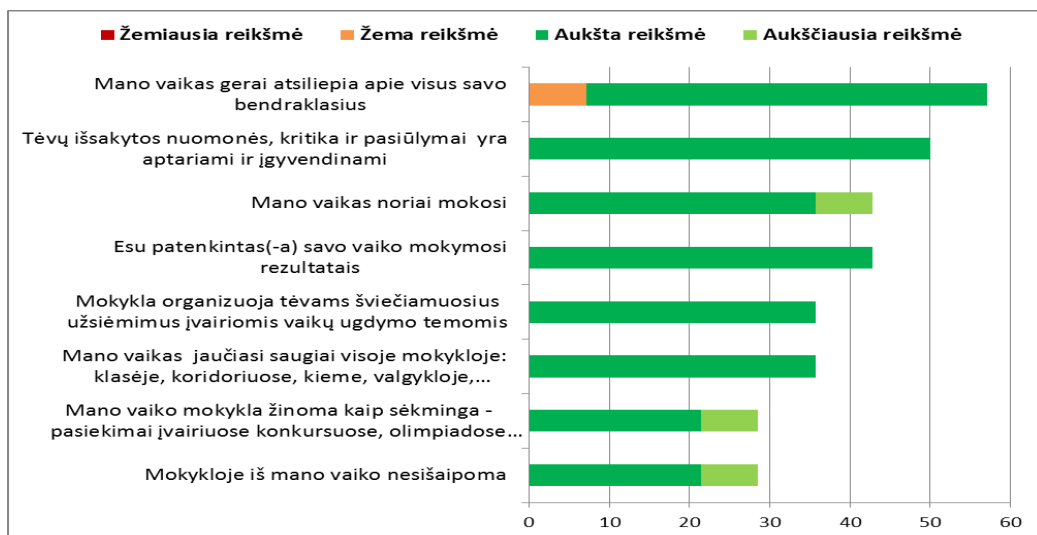
5 pav.

Tėvų nuomonė apie mokyklą (žemiausios vertės). 6 paveikslėlyje matyti, jog tėvų apklausose vyrauja aukštos reikšmės bendruomeniškumo ir pasitenkinimo mokykla teiginiuose,

kurie pasiskirsto taip: Tėvų išsakytos nuomonės, kritika ir pasiūlymai yra aptariamai ir įgyvendinami – 50 proc., Esu patenkintas(-a) savo vaiko mokymosi rezultatais – 40 proc. mokyklų.

Apie trečdalis mokyklų tėvai yra ramūs dėl vaikų saugumo ir jaučia pasitenkinimą dalyvaudami renginiuose: Mokykla organizuoja tėvams šviečiamuosius užsiėmimus įvairiomis vaikų ugdymo temomis (35,7 proc.); Mano vaikas jaučiasi saugiai visoje mokykloje: klasėje, koridoriuose, kieme, valgykloje, tualetuose (35,7 proc.).

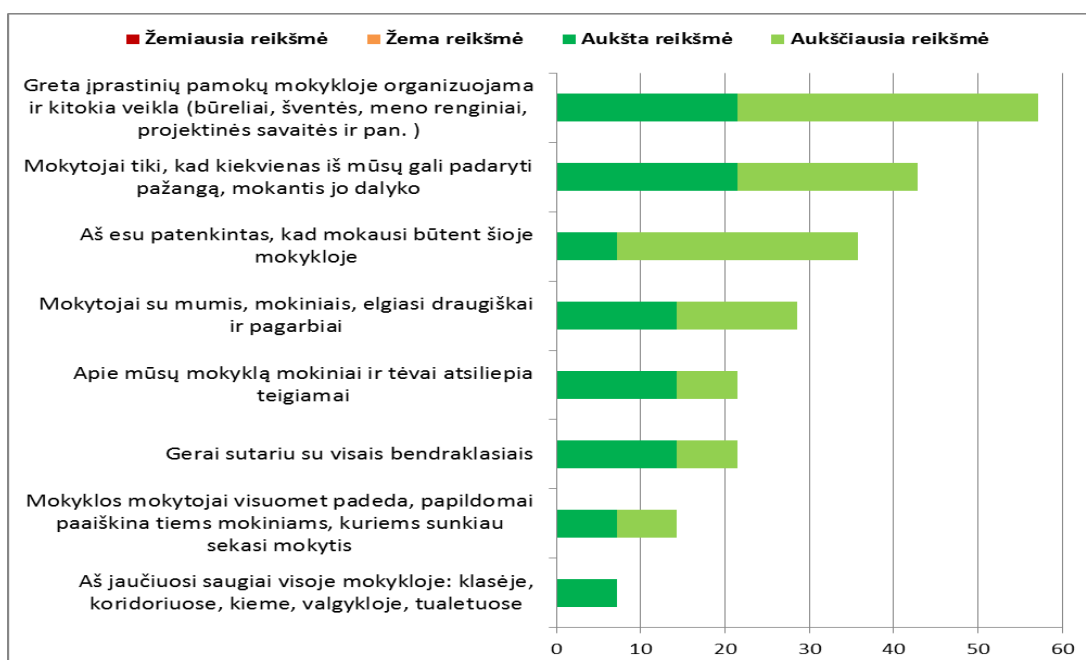
Beveik po 10 proc. mokyklų tėvai net aukščiausiai įvertino saugumo, tapatumo ir pasitenkinimo mokykla teiginius: Mano vaikas noriai mokosi; Mano vaiko mokykla žinoma kaip sėkminga - pasiekimai įvairiuose konkursuose, olimpiadose yra žinomi mieste, šalyje; Mokykloje iš mano vaiko nesišaipoma. 7,7 proc. mokyklų tėvai įvertino žema reikšme mokinių tarpusavio santykius - Mano vaikas gerai atsiliepia apie visus savo bendraklasius.

6 pav.

Mokinių nuomonė apie mokyklą (aukščiausios vertės)

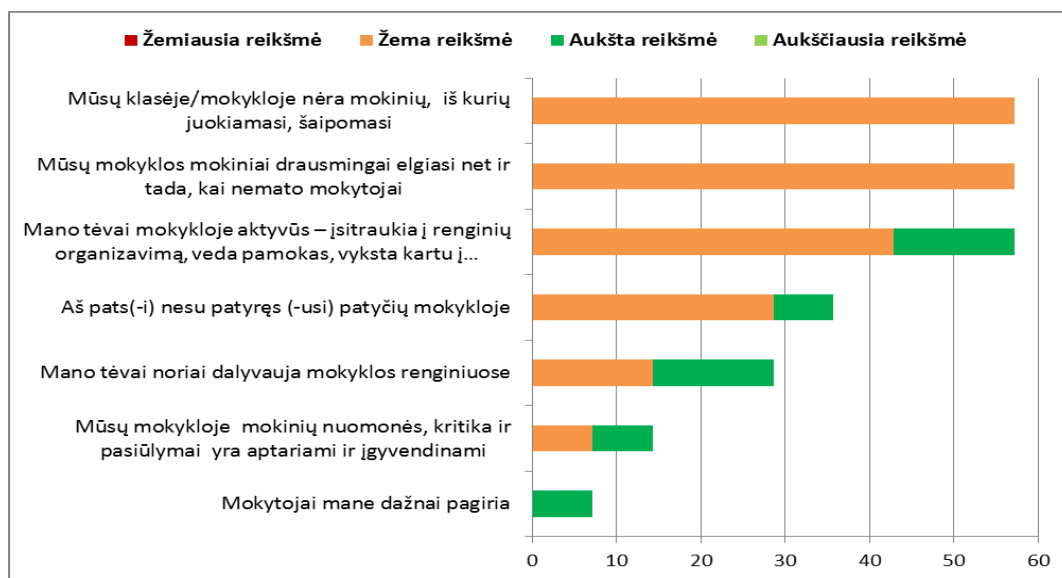
Mokinių nuomonė apie mokyklą atsispindi **aukštos ir aukščiausios** vidurkių reikšmės teiginiuose apie santykius, saugumą ir jauseną, tapatumą ir pasitenkinimą, bendruomeniškumą, dalyvavimą ir informavimą. Teiginių reikšmės yra aukščiau vidurkio (daugiau negu 2,5), vadinasi, mokiniai gerai ir labai gerai įvertina teiginius, pateiktus 7 pav.

7 pav.

Mokinių nuomonė apie mokyklą (žemiausios vertės)

8 pav. teiginių reikšmės yra žemiau vidurkio (mažiau negu 2,5), vadinasi, mokiniai nepalankiai vertina saugumą ir jauseną bei bendruomeniškumą ir įsitraukimą į veiklas mokykloje. Susirūpinimą kelia teiginiai, atspindintys patiriamas patyčias mokykloje: Mūsų klasėje/mokykloje nėra mokinių, iš kurių juokiamasi, šaipomasi; Mūsų mokyklos mokiniai drausmingai elgiasi net ir tada, kai nemato mokytojai; Aš pats(-i) nesu patyręs (-usi) patyčių mokykloje (8 pav.).

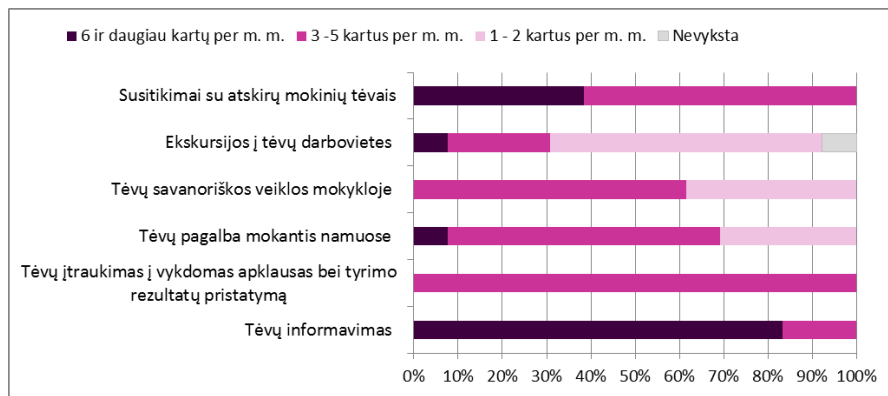
8 pav.

VEIKLUMAS

Tėvų įtraukimas į vaikų ugdymą(-si)

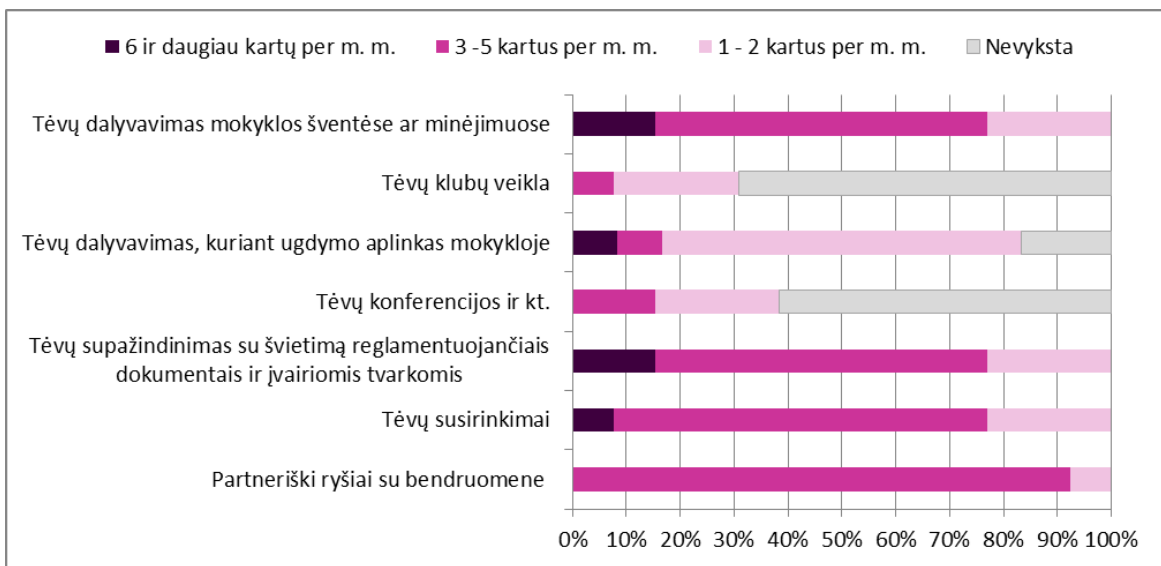
9 paveikslėlyje matyti, jog Rokiškio r. mokyklos dažniau atlieka veiklas, orientuotas į **individualią** komunikaciją su tėvais: susitikimai su atskirų mokinių tėvais (aptariami mokinių pasiekimai su tėvais), tėvų įtraukimas į vykdomas apklausas bei tyrimo rezultatų pristatymą ir tėvų informavimas (el. dienynas, žinutės, naujienlaiškiai, skambinama telefonu ir pan.). Pavyzdžiui, „tėvų informavimas, švietimas, mokymai panaudojant virtualios erdvės kanalus: tėvų mokymai ir pedagoginis švietimas elektroninėje erdvėje „Webinar“ (angl.) pagalba“.

Mokyklos gana dažnai tėvus suburia į savanorišką pagalbą mokykloje. Planuojamos ekskursijos į tėvų darbovietes siekiant mokinius supažindinti su savo profesijomis, pavyzdžiui, sukurtas filmas – „Karjeros žadintuvas. Mokinių sėkmės istorijos." Organizuojamos kitos tėvų savanoriškos veiklos mokyklose: vedamos pamokos ar renginiai, budėjimas valgykloje ar diskotekoje, dalyvavimas išvykose, ekskursijose, sporto varžybose ir pan. Apie 60 proc. mokyklų dažnai, 3-5 kartus per m. m., įtraukia tėvus į vaikų mokymą namuose, t.y. teikia informaciją tėvams, ką jo vaikas turi išmokti ir padeda jam per mokslo metus.

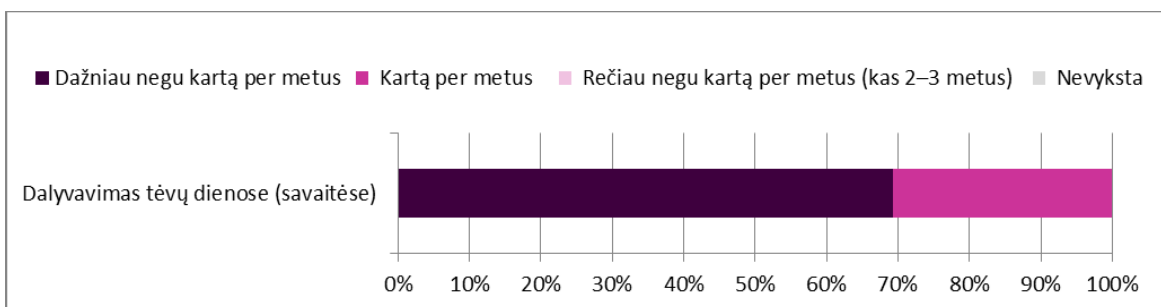

9 pav.

10 paveikslėlyje pavaizduotos mokyklų atliekamos visuotinės veiklos, orientuotos į bendrą komunikaciją su tėvais: skatinamas tėvų dalyvavimas mokyklos šventėse ar minėjimuose, tėvų klubų veikloje, tėvų konferencijose, tėvų susirinkimuose. Be to, daugiau nei pusėje Rokiškio rajono mokyklų dažnai (3-5 kartus per m. m.) vyksta tėvų supažindinimas su švietimą reglamentuojančiais dokumentais ir įvairiomis tvarkomis. Apie 80 proc. mokyklų dažniau negu 1-2 kartus per m. m. tėvus įtraukia į sprendimų priėmimą dėl ugdymo aplinkų mokykloje kūrimo. Visos Rokiškio r. mokyklos puoselėja partneriškus ryšius su bendruomene. Pavyzdžiui, „jaunieji maltiečiai lanko vienišus, pagyvenusius ir ligonius Kriaunų seniūnijos žmones, jiems padeda“, „mokymo centre veikia senjorų klubas“. 11 pav. matyti, kad visose Rokiškio r. mokyklose organizuojamos tėvų dienos (savaitės), kurios trečdalyje mokyklų vyksta kartą per metus, o 70 proc. mokyklų - dažniau negu kartą per metus.

10 pav.

11 pav.

STAŽUOČIŲ ESTIJOJE IR LIETUVOJE ĮSPŪDŽIAI

Pažangos projekto dėka 14 gimnazijos bendruomenės narių turėjo puikią galimybę susipažinti su Estijos švietimo sistemos ypatumais. Lankėmės Talino Sudalina mokykloje, Talino Zoologijos sodo Edukacijos centre, Jūri gimnazijoje.

Per paskaitą „Estijos švietimo sistema“ pranešėja Sirje Aher apžvelgė naujoves, pristatė Estijos patirtį naudojant lanksčius mokymo(-si) metodus. Estija ryžosi didelei reformai – atskirti 1-9 klases ir gimnazijas. Tai lėmė mažėjantis mokinių skaičius bei vyresnio amžiaus mokytojai. Pokyčiai turėtų sutelkti didelėse gimnazijose geriausius mokytojus ir stipriausius, motyvuotus mokinius, išspręsti daug kitų problemų. Tikimasi, kad šis pokytis padės mokiniams lengviau apsispręsti, realiai įvertinti galimybes. Estijoje puikios profesinės mokyklos, tačiau, kaip ir pas mus, jos vis dar nėra populiarios arba vertinamos skeptiškai.

Pranešėjos nuomone, jei pamirštume visas formuluotes, švietimas bendrąja prasme yra tai, kas daro žmogų laimingą.

Pagrindinės Estijos švietimo tendencijos:

- 1) dalyvavimas priimant sprendimus, pasitelkiant įvairių lygmenų strategijas (labai naudinga kartais susirinkti, pasikalbėti, kas mes esame, kodėl ir kur einame);
- 2) mokymasis lauke (prieš 100 metų sunkiausia buvo pagauti vaikus ir sugrūsti juos į klases, dabar atvirkščiai);
- 3) informacinių ryšių, IT naudojimas.

Viena pagrindinių priežasčių, dėl kurių Estijai pavyko pasiekti tokių aukštų akademinų pasiekimų, pasak S. Aher – laisvė priimant sprendimus. Tik laisvė čia neatsiejama nuo atsakomybės. Tai pastebėjome kiekvienoje lankytoje ugdymo įstaigoje, kalbėdamiesi su kolegomis, stebėdami vaikus per pamokas, pertraukų metu.

Mums buvo pristatytas naudingas, svarbus, naujas ir labai įdomus įvairių institucijų bendradarbiavimo pavyzdys – gyvenimiška patirtimi paremtos programos ir darbas su gabiais mokiniais Talino Zoologijos sodo edukaciniame centre.

Talino mokyklose populiaru MINČIŲ LENTA. Ši paprasta strateginė priemonė naudojama konkrečioms problemoms spręsti ir per pertraukas, ir per pamokas, ir papildomų užsiėmimų metu. Ypač tuo patenkinti mokiniai, nes jaučiasi galintys priimti sprendimus ir daryti įtaką mokyklos kaitai. Šią priemonę Estijos švietimiečiai sugalvojo ir pritaikė dalyvaudami tarptautiniame projekte „Aktyvi ir saugi diena mokykloje“. Projekto tikslas buvo sukurti aplinką, kuri skatintų bendrauti ne telefonu. Mokyklos galėjo išigyti įvairiausių priemonių (žaidimų, sportinio inventoriaus), naudojamų pertraukų metu, įsirengti tyliuosius, muzikinius ir t.t. kampelius. Nupirkta daug sėdmaišių, kad vaikai galėtų kurti savo „lizdus“. Turėjome galimybę pamatyti, kaip puikiai tai veikia!

Aplankytose mokyklose siekiama, kad vaikai išmokyti dirbti ir kelti tikslus bei juos vykdyti. Mokymosi motyvacija stiprinama individualiai, ir tai yra valstybės požiūris. Klasių auklėtojai keičiasi tris kartus, bet išlaikomas pradėtų sumanymų, veiklų, darbų tęstinumas. Per privalomus auklėtojo-tėvo-vaiko pokalbius visada pildomas mažas protokolas. Į pokalbį tėvai atvyksta auklėtoju patogių metu, o vaikas pakviečiamas iš pamokos (dėl tokio ypatingo atvejo galima vieną kartą per metus tai padaryti). Jei mokinys patenka į 10 klasę, jis rašo esė. Visi šie dokumentai pasirašomi, analizuojami (rašai taip, o kaip dirbi, kaip sekasi?).

Jūri gimnazija pristatė neseniai perbraižytą savo mokyklos struktūros schemą. Jos centre – MOKINYS. Šūkis – šiandien mes geresni nei vakar – ir šioje, ir kitose aplankytose ugdymo įstaigose yra teisingas. Estų kolegų nuomone, mokykloje gerai turi jaustis ir besimokantys, ir ten dirbantys žmonės. Pagarbą, laisvę, atsakomybę bendraujant ir bendradarbiaujant jautėme visos viešnagės Estijoje metu.

Viešėjome ir pas kolegas Lietuvoje.

Apsilankėme Prienų „Žiburio“ gimnazijoje, kur sutelkti gabieji. „Jei nori rezultatų, jie ateina čia“, - sakė direktorė Irma Šneiderienė. Ir kalbėjome tuomet ne tik apie akademinį gebėjimą – ši gimnazija turi ir puikią menų-technologijų bazę, kur ugdomas ir atskleidžiamas mokinių kūrybiškumas

Išlaužo pagrindinėje mokykloje sužavėjo pozityvi kultūra, paremta pagarba senoms tradicijoms. Mokykla atvira naujovėms, norinti ir galinti bendrauti ir bendradarbiauti, veikti kartu. „Dalinamės viskuo ir patys labai daug gauname“, - per susitikimą pabrėžė mokyklos direktorė Rasa Žilinskienė.

Aštuoneri pastarieji metai mokyklai – prisitaikymo metai. Ypatingas dėmesys skiriamas mokinių savarankiškumo ir atsakingumo ugdymui. Išlaužo mokytojų nuomone, savarankiškas mokymasis – kaip medis, kuris išsišaknia. Daug pirmųjų bandymų nesulaukė tikėtos sėkmės, reikėjo daug laiko ir kantrybės visiems. Nepasiteisino mokytojų noras paruošti mokiniams kuo daugiau įdomių užduočių. Dabar rengiamos tokios, kurios būtų įdomios kiekvienam. Taip dirbant atsiskleidė neįtarti vaikų gebėjimai, mokytojų išmonė.

Čia skatinamas savarankiškas mokymasis už klasės ribų. Puikiai atidirbtas savarankiško mokymosi dienos metodas (nuo temos siūlymo, aptarimų kas, kokiais žingsniais dirbs iki galutinės refleksijos, kur ypatingas dėmesys skiriamas dienos įspūdžiui). Parenkamos tokios užduotys, kad sėkmę patirtų visi. Čia labai svarbus įdirbis – metodas turi būti vaikui pažįstamas.

Išlaužo pagrindinėje mokykloje mokiniai įtraukiami į mokyklos valdymą. Organizuojami individualūs mokinių ir klasių auklėtojų pokalbiai su direktore, viską užrašant ir pasirašant. Tai ypač pasitvirtinęs metodas, tačiau pirmieji pokalbiai – didelės pamokos visiems jų dalyviams, nes visiems reikėjo to išmokyti (ypač sunku klausyti, dar sunkiau girdėti).

Pradinių klasių mokytojos pasidalino asmeninės pažangos veiklos fiksavimo patirtimi. Lektorės pabrėžė, kad labai svarbu ypač supaprastinti klausimus, aptarti sėkmes, nesėkmes, norus ir pereiti prie tikslų (net pirmokai išlauže geba formuluoti tikslą), o metų pabaigoje reflektuoti. „Vaikai labai laukia tų susitikimų. Kuo anksčiau pradedi juos tinkamai organizuoti – tuo geresni rezultatai“, - sakė mokytojos.

Panevėžio „Vyturio“ progimnazijoje stebėjome ir aptarėme įvairių dalykų pamokas. Direktorės Vitalijos Dziuričienės nuomone, tik išbandyta ir apmąstyta patirtis tampa augimu, todėl neišbandytų metodų neturime teisės neigti ir kritikuoti. Progimnazija turi savitų, pačių atrastų bendravimo ir bendradarbiavimo su mokiniais formų. Ypač sėkminga projektinė mokinių veikla, duodanti tai, kuo mokyklos auklėtiniai tampa išskirtiniai gimnazijoje. Čia ugdomi talentai, nuolat keičiama pagalbos tvarka, bandomi, tobulinami įvairiausi metodai. Ši mokykla tarnauja vaikui. Pažangos vertinime principiniai dalykai nekeičiami, keičiami būdai bei priemonės. Mokinys – aktyvus vertinimo proceso dalyvis, visa sistema sklandžiai veikia ir skatina tobulėti. Organizuojama direktorės valanda klasių rezultatams pristatyti bei aptarti, arbatos gėrimas su geriausiais... Klasių auklėtojai tampa kone svarbiausiais žmonėmis mokykloje. Vaikai laukia pokalbių su auklėtojais, patys užsirašo, susitaria, ruošiasi.

Sėkmės formulė šioje mokykloje – tai **darbas + žaidimas + užčiaupta burna (laikas apmąstymams)**.

Visi susitikimai buvo šilti, dalykiški. Sužavėjo ramūs, kūrybingi, draugiški žmonės Estijoje, nuoširdūs, iniciatyvūs kolegos Lietuvoje. Manome, kad suradome partnerių tolimesnėms veikloms, parsivežėme daug naujų minčių ir idėjų.

Daiva Mickūnienė, mokytoja

ASMENINĖS PAŽANGOS MATAVIMAS ĮVAIRIŲ DALYKŲ PAMOKOSE

Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose

Fiksuojant pasiekimus galima matyti ir mokinio daromą pažangą, kai ankstesni mokinio gebėjimai lyginami su dabartiniais, o tai leidžia numatyti tolimesnius mokymosi tikslus bei jų siekimo strategijas, laiku suteikti mokiniui pagalbą.

Siekdama padėti mokiniui įsivertinti savo pasiekimus ir pamatuoti pažangą, dalyko pamokose naudoju **vertinimo lapus**. Jie rengiami atsižvelgiant į mokymą koncentrais ir yra ilgalaikiai, t.y. naudojami kelerius metus ir atspindi atskirų tekstų (5-10 klasėse — diktanto, atpasakojimo ir rašinio, 11-12 klasėse — rašinio) rašymo pasiekimus ir tuo pat metu daromą pažangą. Vertinimo lapus (gautus taškus už atskirus kriterijus) pildo mokytojas (žemesnėse klasėse) ar patys aukštesniųjų klasių mokiniai gavę ištaisytus darbus. Pažangą atskirais sutartiniais ženklais žymi patys mokiniai, jie rašo trumpą darbo komentarą, t.y. nurodo, kas pasisekė, kas ne, ką dar būtina išmokti, pakartoti ar pan. Beje, siekiant ugdyti rašto kultūrą į vertinimo lapus (išskyrus žodžių diktantus) įtraukta ir ji — balais (5-0) vertinama rašysena, paraščių laikymasis, raidžių taisyklingumas, švara darbe ir pan. Vertinimo lapai surenkami ir mokiniams išdalunami tik kitą kartą analizuojant parašytus darbus. Baigę tam tikrą koncentrą (pvz., rašini 8 klasėje) mokiniai įsivertina pažangą per visus ketverius metus (pradedant 5 klase). Galutines išvadas apie jų pasiekimus ir pažangą rašo mokytojas dienyne kiekvienų mokslo metų gale — tai svarbi informacija tėvams.

Vertinimo lapai, atspindintys gebėjimus kurti atskirus tekstus, yra skirtingi. Daugiau lentelių pavyzdžių pateikiama *priede Nr.1*.

ŽODŽIŲ DIKTANTAS

Eil. Nr.	Klasė	Rašybos kl.	Pažymys	Pažanga +/-0	Mokinio komentaras (kas sekėsi, kas ne, ką reikia pakartoti/ išmokti ir pan.)

Nijolė Markevičienė, lietuvių kalbos mokytoja metodininkė

Vertinimas bei pažangos įsivertinimas mokymosi procese

Savo darbe nuolat taikau formuojamąjį vertinimą, kuris padrąšina mokinį, nukreipia tinkamai veiklai, padeda mokiniui, tačiau nesiejamas su pažymiu, vertinimo rezultatai viešai neskelbiami. Dažniausiai vertinu žodžiu, tik rašto darbuose rašau išsamius komentarus, kuriuose išsakau tai, ko mokinys dar turi siekti. Šį būdą taikau kiekvieną kartą, kad mokinys aiškiai matytų savo daromą pažangą, t.y. ar išmoko, suprato, ar išmoko viską, kas buvo numatyta, kokios galimybės siekti daugiau.

Baigus ar pradedant naują mokymo etapą – temą ar kurso dalį – taikau diagnostinį vertinimą. Tokiu būdu išsiaiškiname mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatome tolesnio mokymosi galimybes, pagalbą įveikiant sunkumus. Šis vertinimas remiasi mokinių stebėjimu, namų darbų, kontrolinių darbų rezultatais. Diagnostinis vertinimas sudaro galimybę nustatyti mokinio pasiekimus, pažangą, ją fiksuoti ir atsižvelgti į jo individualius mokymosi poreikius pritaikant programą ir ugdymo metodus. Kad diagnostinis vertinimas būtų efektyvus, stengiuosi aiškiai ir

suprantamai nusakyti mokiniams mokymosi uždavinius bei laukiamus pasiekimus; mokyti mokinius lyginti tai, ko jie išmoko, su tuo, ko buvo siekiama, kad jie suprastų, kaip ištaisyti mokymosi nesėkmes ir užpildyti mokymosi spragas; tinkamai parinkti grįžtamosios informacijos pateikimo būdą, apimtį, laiką bei formą. Stengiuosi paaiškinti ir aptarti mokinio mokymosi rezultatus nepriklausomai nuo to, ar jie įvertinami pažymiu, ar ne, išaiškinti mokiniams, kad vertinimo tikslai būna skirtingi ir kad dėl to taikomi skirtingi vertinimo būdai.

Mokiniai taip pat turi galimybę įsivertinti savo pažangą, gebėjimus, kadangi svarbiausi jų atlikti darbai laikomi **pasiekimų aplanke**. Baigę temą, mokiniai dar kartą analizuoja savo darbus, kartu su mokytoja lygina darbus su ankstesniais, atpažįsta, pripažįsta savo pasiekimus, matuoja pažangą, vertina save, reflektuoja. Tokiu būdu jie sužino, kiek pažengę ir gali planuoti tolimesnius mokymosi žingsnius, kelti ugdymosi tikslus, mokymosi motyvaciją. Šiam tikslui pasiekti naudojamos lentelės – aprašai.

1 lentelė

Mokinio pažangos matavimas

Pažymys/ jo reikšmė	Mokinio gebėjimai ir žinios	Mokinio pažanga, gebėjimų įsivertinimas
10 (puikiai)	Vertina ir kuria: kelia hipotezes, prognozuoja, teikia alternatyvas, improvizuoja, nusprendžia, vadovauja.	
9 (labai gerai)	Integruoja ir vertina: argumentuoja nuomonę, savarankiškai randa informaciją, ją tvarko ir tikslingai naudoja, derina, įvertina, modeliuoja, daro įtaką	
8 (gerai)	Analizuoja, išvelgia visumą: argumentuoja, daro išvadas, planuoja, diskutuoja, išplečia, tiksliai formuluoja.	
7 (pakankamai gerai)	Supranta, analizuoja ir taiko žinias naujose situacijose: priskiria, palygina, nustato ryšius, išskaido, apibendrina, interpretuoja, papildo, rodo iniciatyvą.	
6 (patenkinamai)	Supranta ir taiko žinias įprastose situacijose: išaiškina, palygina, nurodo ryšius, klasifikuoja, apibūdina	
5 (silpnai)	Supranta esmę: atlieka, klausia, perduoda informaciją, pateikia pavyzdžių, išplečia	
4 (labai silpnai)	Rodo bendrą supratimą: apibrėžia, aprašo, pasakoja savais žodžiais	
3 (blogai)	Nors žinios ir fragmentiškos, bet: atskiria, išskiria, nustato, išvardina	
2 (labai blogai)	Žinios fragmentiškos: tikslingai stebi, klauso, randa, atkreipia dėmesį.	
1 (nieko neatsakė, neatliko užduoties)	Žinios labai fragmentiškos: pakartoja, pavadina, atpažįsta, pamini.	
Neatestuotas	Kai mokinyas praleidžia 50% ir daugiau dalyko pamokų per semestrą	

Užduotis sudėtinga	Atlikta su pagalba .....
.....	.....
Atlikta savarankiškai	Užduotis paprasta .....
.....	.....

- Šias lenteles su konkrečiais pavyzdžiais turi kiekvienas mokinys, todėl žino, ką jis turi mokėti, žinoti, suprasti, padaryti.
- Kartu su mokytoja mokiniai priima sprendimus apie daromą pažangą ir pasiekimus.
- Tai mokinius motyvuoja, jie supranta savo klaidas, žino, už ką yra rašomas pažymys, stengiasi teisingai įsivertinti savo žinias ir gebėjimus.
- Įvertinę savo pažangą pamokoje, mokiniai pildo gebėjimų skalės lentelę.

Lietuvių kalbos pamokose 7 klasėje dažniausiai naudojami šie pažangos vertinimo būdai: klausimai - atsakymai, „šviesoforas“, stebėjimas, vertinimo lapas – lentelė – aprašas, demonstravimas, mini testai, savikontrolė, darbų aplankai.

Zita Šivickienė, lietuvių k. vyresnioji mokytoja

Darbo grupėmis ir poromis vertinimas ir įsivertinimas lietuvių kalbos pamokose

Sistemiškai naudojamas darbo grupėmis ar poromis metodas, šios veiklos vertinimas ir įsivertinimas didina mokymosi motyvaciją, leidžia pažinti stipriąsias ir silpnąsias puses, įvertinti pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus, realizuoti lūkesčius. Vertindami ir įsivertindami mokiniai geriau suvokia gero darbo atlikimo kriterijus, išvelgia tobulintinas sritis, tobulinimo(-si) būdus. Pristatymai vertinami renkant kaupiamajam balui plusus, kuriuos pora ar grupė pasidalina priklausomai nuo atlikto darbo grupėje.

Grupinio ar darbo poromis metodas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose ypač tinka aukštesnėse klasėse aiškinant naują medžiagą ar apibendrinimo, kartojimo pamokose. Pateikiamas pavyzdys yra apibendrinimo — kartojimo pamoka dvyliktoje klasėje baigus V. Mykolaičio — Putino kūrybą (išplėstinis kursas). Pamokos tema **„Lyginamoji V. Mykolaičio — Putino ir kitų lietuvių autorių analizė“**.

Tikslas. Siekti, kad mokiniai tinkamai pasirengtų BE, pakartotų ir įtvirtintų privalomų autorių kūrybą, literatūrinį (kultūrinį) kontekstą, suvoktų literatūrinio rašinio vertinimo kriterijus, gebėtų rašyti ir kalbėti taisyklinga, turtinga kalba.

Trijų pamokų uždavinys. Naudodamiesi atliktais darbais, literatūros šaltiniais, dirbdami individualiai ir poromis, palygins 2-3 rašytojų kontekstus, kūrybą, parengs pristatymus (schema, teiginiai), vertins ir įsivertins pagal iš anksto duotus kriterijus.

Eiga. Mokiniais pateikiamos temos, skiriamas namų darbas (surinkti medžiagą duota tema). Užduotys diferencijuojamos. Mokiniai gali pasirinkti lengvesnes ar sunkesnes užduotis, pvz., palyginti du arba tris autorius, remtis autoriumi iš praeitų metų kurso, kurio kūrybos šiais metais dar

nekartotojo, remtis poetų kūryba (tai mokiniams sekasi sunkiau), rinktis lengvesnę temą, kuri šiais mokslo metais jau buvo analizuojama aptariant kurio nors autoriaus kūrybą ir pan. (*priedas Nr. 2*).

1 pamoka. Mokiniai rengia pristatymus remdamiesi atliktais darbais, surinkta medžiaga. Dirbdami turi galimybę konsultuotis tarpusavyje ir su mokytoju.

2-3 pamokos. Mokiniai aptaria vertinimo kriterijus (*priedas Nr. 3*), palygina juos su BE rašinio vertinimo normomis, aptaria ankstesnių savo darbų įvertinimus, įvardina jų trūkumus ir tai, ką šį kartą stengsis patobulinti.

Poros ar grupės pristato darbus. Kiti mokiniai užsirašo svarbiausius momentus, baigus pristatymą užduoda klausimus, komentuoja darbus, įvardina privalumus ir trūkumus, vertina bendraklasių darbą. Mokytojas taip pat pateikia pastabas apie atliktą darbą, pristatymo turinį, raišką, įvardina geriausius momentus, ką kiti mokiniai turi būtinai žinoti. Mokytojas pasilieka teisę suskaičiuvus ir palyginus visų vertintojų rezultatus pateikti galutinį vertinimą, nors išklauso bei įsiklauso ir į mokinių argumentus. Baigę pristatymus mokiniai palygina šių ir ankstesnių darbų rezultatus, sėkmes ir nesėkmes, įvardina, ką dar reikia tobulinti. Turimos visų pristatymų vertinimo lentelės leidžia įvertinti savo pažangą.

Pastaba. Vertinimo kriterijai keičiami atsižvelgiant į pamokos uždavinį, tikslus, mokinių pažangą ir darbų trūkumus, pavyzdžiui: norint, kad darbai būtų aiškiai matomi, įdomūs, duodama daugiau taškų už vizualumą, norint, kad mokiniai gebėtų tinkamai pristatyti autorius, jų kūrybą, temą, ir formuluotų aiškią išvadą, galima daugiau taškų skirti šiam kriterijui (įžanga/išvada) ir pan.

Audronė Stočkuvienė, lietuvių k. vyresnioji mokytoja

Asmeninės pažangos matavimas užsienio kalbų (anglų ir kinų) pamokose

PASIRENKAMASIS DALYKAS (orientuotas į A 1 lygį) — kinų kalba (mokymasis kinų kalbos integruojant ją į anglų kalbos mokymą)

PAGRINDINIAI PAŽANGOS MATAVIMO BŪDAI: „**Temos taikiny**“, „**Gebėjimų skalė**“

VERTINIMAS (bei įsivertinimas) MOKINIŲ MOKYMOSI PROCESĖ:

1. *Formuojamasis*: kiekvieną pamoką (potemių mokymosi metu) taikomas formuojamasis vertinimas, suteikiantis mokytojui detalią informaciją apie kiekvieno mokinio darbo sėkmę bei mokymosi motyvaciją pamokoje. Tuo siekiama padėti mokiniui mokytis, padrąsinti jį bei nukreipti tinkama linkme neskelbiant rezultatų, nevertinant pažymiais ir nefiksuojuant, o tik naudojant specifinius būdus, t.y. „Temos taikinį“ (*žr. 4 priedą*). Šis būdas taikomas pamokos pradžioje ir pabaigoje tam, kad mokinyš vizualiai aiškiai matytų savo daromą pažangą kiekvienoje pamokoje.

„**TEMOS TAIKINYS**“ yra sudarytas iš 3-jų laukelių (1 laukelis – patenkinamas lygis, 2 laukelis – pagrindinis lygis, 3 laukelis yra taikinio centras – aukštesnysis lygis). 1-ajame laukelyje mokinyš turi gebėti parašyti 5 teminius žodžius, 2-ajame — 3 gramatiškai taisyklingus sakinius su teminiais žodžiais, o 3-ajame — aprašyti 2 situacijas atsakant į du kinų kalba pateiktus klausimus. (1-ojo ir 2-ojo laukelių nurodymai pateikiami kinų-anglų kalba, 3-iojo – tik kinų kalba; 1-asis lygis — 5 teminiai žodžiai, 2-asis — 3 gramatiškai taisyklingi sakiniai su naujais teminiais žodžiais, 3-asis — 2 situacijos pagal pateiktus klausimus).

• Pamokos pradžioje: 5 min. mokinyš peržvelgia gautą naują mokymosi medžiagą ir maždaug dar po 3 min. (nesinaudodamas medžiaga) pildo taikinį (pateikia informaciją, kurią gerai žino).

Mokytoja stebi, ar mokinys geba apdoroti naują informaciją, ar geba mokytis savarankiškai, kokios jo asmeninės savybės išryškėja).

• Pamokos pabaigoje: mokinys taiso ir/ar papildoma „taikini“ kita spalva (5 min.) nesinaudodamas mokomąja medžiaga bei atliktomis praktinėmis užduotimis.

Taip mokinys gali akivaizdžiai matyti savo pažangą pamokoje ir tai, ką išmoko. Mokytojas, siekdamas gauti grįžtamąjį ryšį ir planuoti tolimesnius mokinių žingsnius, susirenka „temos taikinius“.

• Pamokoje: 30 min. mokiniai, naudodamiesi mokomąja medžiaga bei IKT, savarankiškai atlieka skirtingo lygio praktines užduotis pradėdami nuo užduočių, skirtų pasiekti patenkinamą lygį ir t.t. Užduotys ir nurodymai pateikiami anglų kalba.

Mokinio savarankiško darbo metu mokytoja taiko formuojamojo vertinimo strategijas: stebėjimą, komentavimą, aptarimą. Kad nenutiktų taip, jog mokinys atlieka visas užduotis, bet pamokos pabaigoje paaiškėja, kad atsakymai neteisingi, mokytoja pateikia papildomus klausimus po patenkinamo ir pagrindinio lygio užduotimis arba suteikia sąlygas mokiniui patikrinti atsakymus po kiekvieno lygio užduoties.

2. *Diagnostinis*: taikomas baigus temą siekiant išsiaiškinti pasiekimus ir sunkumus. Mokinys gauna savąjį ištaisytą bei mokytojos įvertintą atsiskaitomąjį darbą ir gautą rezultatą palygina su kiekvienos pamokos „Temos taikinių“ pasiekimais. Mokytoja ir mokinys lygina esamus pasiekimus su ankstesniais ir aptaria daromą pažangą.

3. *Apibendrinamasis*: taikomas baigus skyrių. Mokinys ir mokytoja gali akivaizdžiai matyti pasiekimų lygį, kurį mokinys pasižymi „**GEBĖJIMŲ SKALĖJE**“ pagal gautą apibendrinamojo atsiskaitymo rezultatą (*žr. 5 priedą*). Mokinys pats daro išvadas apie savo pažangą ir pasiekimus. Mokytoja stebi ir vertina daromą pažangą (žinias, supratimą, gebėjimus) remdamasi pamokų metu įvairiais būdais surinkta informacija.

Inga Balaišienė, anglų k. ir kinų k. mokytoja

Pažangos matavimas užsienio (rusų) kalbos pamokose

Antrosios užsienio (rusų) kalbos pradedama mokytis nuo 6 klasės, todėl mokinių daroma pažanga yra ypač gerai matoma. Sudariau lentelę, kurioje yra įvardintos pagrindinės veiklos, mokinių pasiekta pažanga per pirmus tris mėnesius bei laukiami rezultatai po pusės metų ir metų pabaigoje (*priedas Nr. 6*).

Lentelė sudaryta remiantis BP, vadovėlių bei pratybų sąsiuvinų medžiaga. Tokias lenteles gauna kiekvienas mokinys. Pirmą kartą pamatuojama pasiekta pažanga po 3 mėn. (per tą laikotarpį mokiniai išmoksta daug žodžių ir didesnę dalį raidžių):

- pagal atskirai pateiktą žodyną iš ankstesnių temų mokiniai pažymi jiems žinomus žodžius;
- į lentelę surašo išmoktų žodžių skaičių;
- tą patį padaro ir su raidynu;
- paprašau suskaičiuoti skaitomo, klausomo tekstų bei dialogų apimtis;
- gautus rezultatus užrašo į lentelę, palygina su 1-ąja lentelės skiltimi, t.y. su tuo, ką jie mokėjo, žinojo, gebėjo pradėdami mokytis rusų kalbos.

Tada analizuojami turimi rezultatai, aptariama pasiekta pažanga, įvardinami sunkumai ir numatomi būdai jiems spręsti. Tas pats daroma ir po 6 mėnesių, o metų pabaigoje suvedami galutiniai rezultatai.

Mokinio pažangos pamatavimui vienoje pamokoje sudariau lenteles, kurios yra susietos su pamokos uždaviniu (tokiu atveju lenteles reikia koreguoti kiekvienai pamokai):

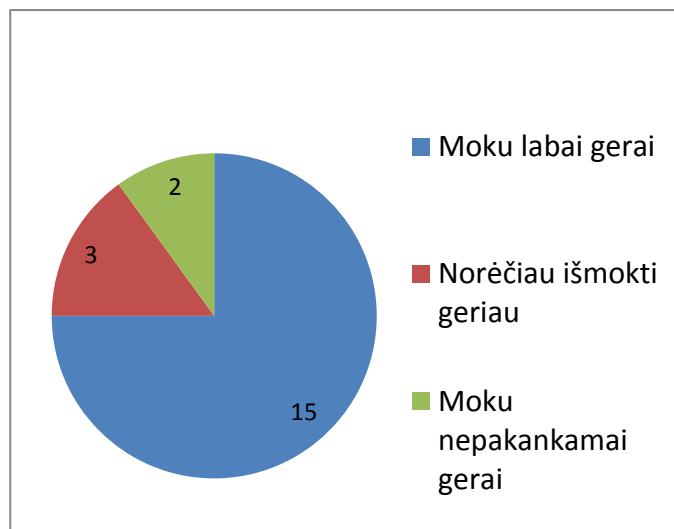
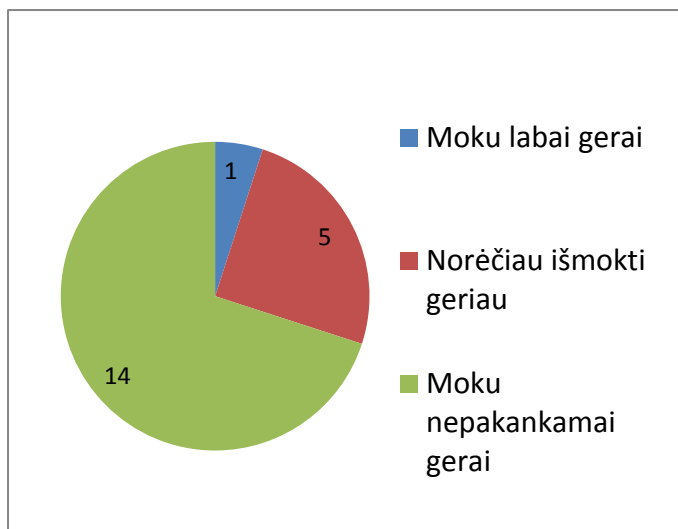
- pamokos metu mokiniams pasiūlau susipažinti su lentele ir pažymėti, kurioje vietoje jie yra po pirmo teksto skaitymo (klausymo);
- tą patį paprašau atlikti tuomet, kai tekstas išnagrinėtas, padirbėta grupėse, pristatyti atsakymai visai klasei;
- pamokos pabaigoje mokiniai užpildo visą lentelę, trumpai parašo savo nuomonę apie darbą pamokoje.

Pateiksiu vieną pavyzdį:

PAMOKOS TEMA .....

GEBĖJIMAI	<u>Pamokos pradžioje</u> Žinojau/mokėjau/gebėjau	<u>Pamokos pabaigoje</u> Žinau/moku/gebu	<u>Dar reikia</u> <u>pastiprinti,</u> <u>pagerinti,</u> <u>patobulinti</u>
1. Žinau žodžių, susietų su pamokos tema	3–5	6–8	
2. Gebu skaityti ir suprasti tekstus	A) Supratau tik keletą žodžių B) Supratau daugumą žodžių	A) Supratau pagrindinę mintį B) Supratau detalią informaciją	
3. Gebu dalyvauti pokalbyje	A) Moku pasakyti atskirus žodžius B) Moku pasakyti sakinį, susidedantį iš 3–4 žodžių	A) Suprantu pašnekovo pasakymus B) Moku paklausti/atsakyti į klausimą	
4. Gebu parašyti laišką	A) Moku parašyti atskirus žodžius B) Moku parašyti 1–2 sakinius	A) Moku parašyti laišką, kuriame yra 30–40 žodžių B) Moku parašyti laišką, kuriame yra 40–60 žodžių	

Pažangai pamatuoti dažnai naudoju ir pratybų sąsiuvinius (7 – 9 klasėse). Temos pradžioje mokinių paprašau pažymėti tai, ką jie žino, moka ir geba. Jie ne tik pažymi savo pradines žinias ir gebėjimus, bet tuo pat metu susipažįsta ir su būsima tema. Kai parašomas kontrolinis darbas iš temos, vėl grįžtama prie lentelių „Mokomės įsivertinti“. Mokiniai dar kartą įsivertina save. Per informacinių technologijų pamokas jie parengia įvairias schemas, diagramas, atspindinčias padarytą pažangą:

Mokinių pažanga temos pradžioje ir pabaigoje (mokinių skaičius 20)

Genovaitė Pavilionienė, rusų kalbos mokytoja metodininkė

Mokinių asmeninės pažangos stebėjimas anglų kalbos pamokose

Užsienio kalbos mokymosi procesas susideda iš keturių kalbinės veiklos rūšių: kalbėjimo, klausymo, skaitymo ir rašymo, todėl stebėti ir analizuoti mokinių pasiekimus ir pažangą svarbu visose veiklose. Mokantis BP numatytą kiekvieną temą, 5-9 klasėse aš taikau kaupiamojo vertinimo sistemą, kuri suteikia galimybę mokytojui, mokiniui ir jo tėvams stebėti vaiko pasiekimus ir pažangą visose kalbinės veiklos srityse.

Pradėdama naują temą, aš pristatau šios temos mokymo(-si) planą: kokias žinias ir gebėjimus mokiniai įgys ir išsiugdys. Mokiniai į sąsiuvinius įsiklijuoja lentelę su konkrečiais uždaviniais: išmolti temos žodyną, parašyti laišką, pasirengti ir kalbėti monologu ar dialogu; išmolti taikyti gramatinę taisyklę ir panašiai. Mokydamiesi temos, mokiniai patys įvertina savo pasiekimus — rašo „mažuosius pažymius“, iš kurių vedamas galutinis pažymys.

Unit 17	
1.	Words of unit 17
2.	Grammar : past and present simple
3.	Speaking: the great invention
4.	Writing: my daily routine
5.	Reading: interesting history
Total:	

Mokydamiesi kitos temos, mokiniai žymi savo pasiekimus naujoje kitos temos vertinimo lentelėje. Baigus dvi tris temas, o ypač pusmečio pabaigoje, mokiniai analizuoja savo pasiekimus ir padarytą pažangą visose kalbinės veiklos srityse. Mokiniai ir jų tėvai gali nuolat stebėti, ar vaikas tobulina kalbėjimo gebėjimus, ar jis daro pažangą kurdamas rašytinį tekstą, ar jis plečia savo asmeninį žodyną ir geba pritaikyti jį skaitydamas rašytinį tekstą.

Remdamiesi lentelėse esančia informacija, mokiniai pusmečių pabaigoje užpildo gebėjimų lauko žemėlapi (priedas Nr. 7). Mokiniai gali įsivertinti, ar jų gebėjimų laukas per pusmetį padidėjo, ar jie padarė asmeninę pažangą skirtingose kalbinėse veiklose.

Gerai mokinio pasiekimai ir padaryta pažanga džiugina ir motyvuoja mokinį toliau ugdytis savo gebėjimus. Vis dėlto, jeigu kurioje nors kalbinės veiklos srityje mokinyi jaučiasi silpnas, jis mokytojo padedamas gali skirti tai veiklai daugiau dėmesio, pavyzdžiui, gauti individualizuotas ar papildomas užduotis.

Teminio žodyno mokymasis

Kadangi užsienio kalbos ugdymo procesas neišvairduojamas be žodžių mokymosi, todėl labai svarbu, kad kiekvienas mokinyi sukauptų kuo turtingesnę asmeninę žodyną. Vienas iš žodžių mokymo(-si) būdų 5-7 klasėse susideda iš keleto žingsnių:

- Pradėdama naują temą, pristatau 15 – 30 žodžių, kurie bus svarbūs šiai temai. Mokiniai peržiūri žodžių sąrašą, pasižymi jiems jau žinomus žodžius ir užrašo jų skaičių (*Topic: Food and Drink. I know 3 words; October 6th*).
- Mokiniai gauna namų darbų užduotį nurašyti žodžius į žodynėlį, užrašyti jų transkripciją ir reikšmes.
- Kitą pamoką žodžiai yra aptariami, t.y., išsiaiškinamas jų tarimas ir sutikslinamos žodžių reikšmės bei atliekamos viena dvi užduotys su žodžiais.
- Pamokos pabaigoje mokiniai vėl peržiūri žodžių sąrašą ir pasižymi, kiek žodžių jie jau prisimena (*I have memorised 7 words; October 7th*).
- Po to mokiniai gauna namų darbus — išmokti žodžius (visus arba dalimis).
- Dvi tris pamokas vyksta šių žodžių vartojimas įvairiose kalbinėse veiklose.
- Prieš rašydami testą mokiniai dar kartą išsiaiškina, kiek temos žodžių jie jau moka (*I have learnt 13 words; October 10th*).
- Galiausiai mokiniai rašo žodžių testą ir užrašo galutinį išmoktų žodžių skaičių (*I have learnt 20 words; October 15th*).

Mokydamiesi žodžių, juos vartodami ir nuolat pasitikrindami, kaip sekasi juos įsiminti, mokiniai gali stebėti savo asmeninio žodyno pildymą ir pasidžiaugti savo asmenine pažanga.

„Europos kalbų aplanko“ naudojimas

„Europos kalbų aplankas“ – tai kalbinių kompetencijų vertinimo ir įsivertinimo priemonė, kurios tikslas — padėti besimokančiajam įsivertinti kalbos mokėjimą ir prilyginti jį Europoje pripažintiems lygiams. Kadangi pastaraisiais metais mokiniams yra įdomu ir svarbu ne tik sužinoti, bet ir pasiekti tam tikrą reikiamą kalbos mokėjimo lygį, tai „Europos kalbų aplanko“ naudojimas pamokose suteikia galimybę patiems mokiniams ir mokytojui stebėti ir analizuoti mokinių kalbos mokėjimo pažangą.

„Europos kalbų aplanką“ naudoju visose, tačiau dažniausiai 9-12 klasėse. Pradėdama naują temą, pateikčių pagalba pristatau keletą kalbinės veiklos rūšių – klausymo, skaitymo, kalbėjimo ir rašymo – gebėjimų aprašų esamą ir siekiamą lygį, t.y. A2, B1 ir B2, ir kartu su mokiniais juos aptariu. Mokiniai įsivertina ir kartu suplanuojame, ką reikia išmokti ir kokių gebėjimų reikia įgyti, kad būtų pasiektas reikiamas kalbos mokėjimo lygis.

A2	B1
<p><i>Gebu pradėti pokalbį;</i> <i>Gebu dalyvauti pokalbyje parduotuvėje;</i> <i>Gebu pirkdamas pasakyti, ko man reikia ir paklausti kainos;</i> <i>Išmokto žodyno pakanka, kad galėčiau bendrauti parduotuvėje.</i></p>	<p><i>Gebu pradėti, palaikyti ir baigti pokalbį;</i> <i>Gebu paklausti tikslesnių detalių;</i> <i>Gebu paprašyti pašnekovo patikslinti, ką jis pasakė;</i> <i>Gebu vietoj nežinomo žodžio pavartoti panašios reikšmės žodį.</i></p>

Baigdama temą, mokiniams parašius kontrolinį darbą ar atlikus kitus atsiskaitomuosius darbus, sugrįžtu prie temos pradžioje pristatytų gebėjimų aprašų. Mokiniai vertina savo gebėjimus, aptaria padarytą pažangą ir probleminius dalykus.

Daiva Malcienė, anglų k. mokytoja metodininkė

Pažangos stebėjimas matematikos pamokose

Mokinių pažangai stebėti ir priimti sprendimus dėl tolesnio mokinių ugdymo(-si) tinka metodas, kuris taikomas žengiant keletą žingsnių:

- išeinama tema arba skyrius, apibendrinama;
- prie lentos prisegamas lapas su skyreliais „Galiu padėti“, „Dirbu savarankiškai“, „Reikia pagalbos“;
- mokiniai, įvertinę savo gebėjimus, patys pasirenka, kur kabinti kortelę su savo vardu (*nuotrauka kairėje*);
- mokiniai, kurių vardai yra skyriuje „Galiu padėti“, konsultuoja kitus;
- po kartojimo/pasiruošimo kontroliniam darbui pamokos mokiniai keičia savosios kortelės vietą (perkelia į kitą skyrelį; *nuotrauka dešinėje*);
- iš kortelių padėčių matoma, ar/kiek mokiniai pasiruošę rašyti kontrolinį darbą.

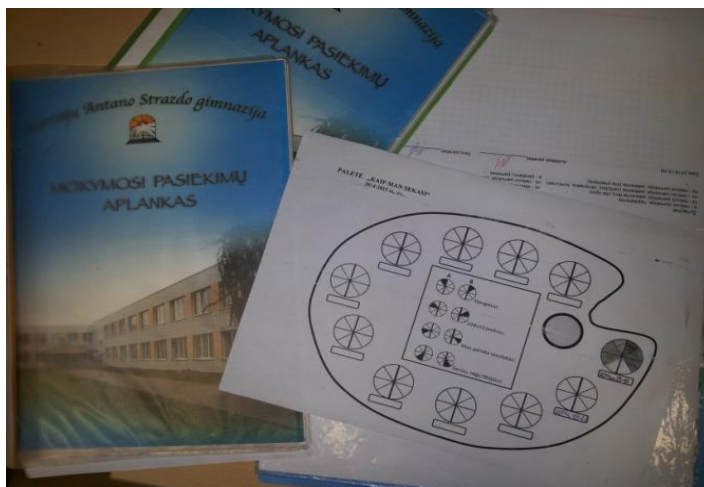

Arvydas Uldinskas, matematikos mokytojas metodininkas

Pažangos matavimo metodų taikymas dailės pamokose

Metodas 5 - 6 klasėms — PALETĖ „Kaip man sekasi“

Kiekvienas mokinys mokslo metų pradžioje gauna lapą su nupiešta palete. Jį įsideda į savo pasiekimų aplanką. Pagal nurodytus keturis kriterijus (stengiausi; užduotį įveikiau; man patinka rezultatas; geriau, negu tikėjausi) paletėje mokinys fiksuoja savo pažangą. Tai daro dvejopai: A pusėje užtušuoja apskritimo laukelius, individualiai vertindamas savo atliktą darbą iškart po kūrinio užbaigimo, B pusėje - lygindamas savo pažangą su klasės draugų darbais, kurie demonstruojami visos klasės darbų parodoje. Jeigu apskritime visi laukeliai užtušuoti, vadinasi, mokinys pasiekė didžiausią pažangą. Iškirptus atskirus ir analogiškai pažymėtus apskritimus mokinys klijuoja prie savo eksponuojamo darbo. Tuomet vysta bendras visų pasiektos pažangos aptarimas.

Metodas yra sėkmingas dėl to, kad mokiniai mokosi analizuoti savo darbus individualiai bei lygindami su kitų klasės draugų darbais.

Metodas 7 - 10 klasėms „Pažangos knygelė“

Pirmą mokslo metų pamoką kiekvienas mokinys pasigamina savo individualią pažangos knygelę. Jos viduje, kairėje pusėje, išiklijuoja mokytojo duotą lapą, kuriame yra nurodytos naudojimosi taisyklės, paaiškinimai bei pažangos vertinimo kriterijai. Už pasiektą individualią pažangą mokiniai gauna kaupiamąjį balą — antspaudą („voliutą“). Mokinių pažangą stebi ir vertina mokytojas. „Voliutos“ dedamos į knygelėje išiklijuotus trijų spalvų (geltonos, žalios ir raudonos) lapus (paletes). Kiekviena paletė turi savo „kainą“. Įdėta „voliuta“ į geltonos spalvos paletę turi vieno balo, į žalios spalvos — dviejų balų, į raudonos spalvos — trijų balų vertę. Surinkus susumuotą 10 balų („voliutų“) skaičių, į dienyną rašomas dešimtukas. Vieną voliutą mokiniai gali prisidėti prie atlikto kūrybinio darbo teigiamo pažymio. Metodas yra sėkmingas dėl to, kad įvairiais būdais skatina mokinio motyvaciją siekti pažangos bei gauti daugiau pažymių.

Metodas 5 – 12 klasėms „Darbų aplankai“

5 klasėje mokiniai individualiai nusiperka plastikinius aplankus, kuriuos kūrybiškai dekoruoja spalvoto plastiko aplikacijomis, spalvokliais. Į juos deda visus per metus atliktus individualius kūrybinius darbus, eskizus. Aplankai paliekami klasėje, nereikia nešiotis į namus. Paskutinę mokslo metų pamoką mokiniai išsidėlioja visus savo kūrybinius darbus ir juos lygindami aptaria per mokslo metus pasiektą pažangą. Po aptarimo darbai mokiniams neatiduodami, jie kaupiami mokytojo spintoje iki pat dvyliktos klasės. Dvyliktoje klasėje mokiniai kaip dovaną gauna didžiulį voką su visais kūrybiniais darbais.

Metodas yra sėkmingas dėl to, kad mokiniai per visus mokyklinius metus nepameta savo darbų. Jie gali nuosekliai pažvelgti į savo „kūrybinį augimą“, prisiminti ir išsaugoti ateičiai.

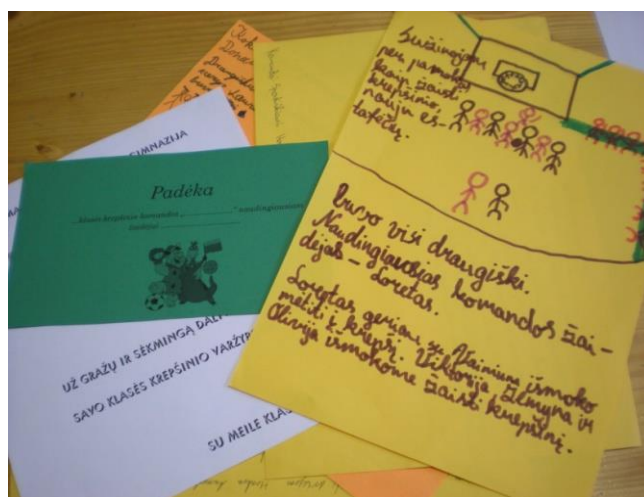
Daiva Baltakytė, dailės mokytoja metodininkė

Mokinio asmeninės pažangos stebėjimas kūno kultūros pamokose

Informacija apie mokinių asmeninę pažangą gaunama rudenį ir pavasarį, atliekant fizinio pajėgumo testus, tačiau testų rezultatai pažymiais nevertinami, jie rodo, ar mokinyms padarė asmeninę pažangą. Ši informacija liudija asmeninės parengties pokyčius, padeda mokiniui geriau pažinti savo silpnąsias ir stipriąsias vietas.

Žinias, mokėjimus ir įgūdžius vertinu klasės „mini varžybėlių“ metu. Žinodami, kad reiks patiems organizuoti varžybeles ir jose dalyvauti, mokiniai motyvuotai siekia ir stengiasi išmokti naujus ir prisiminti jau išmoktus judesius. Tai būdas vaiką sudominti nauju, neįprastu darbo metodu. Taikant šį metodą nesunku pastebėti mokinio asmeninę pažangą, patirtą sėkmę.

Nr.	Komandos pavadinimas	1	2	3	4	5	6	Taškai	Vieta
1	Anties	0	1	1	1	1	1	5	2
2	Anties	1	1	1	1	1	1	4	3
3	Anties	1	1	1	1	1	1	6	1
4	Anties	1	1	1	1	1	1	5	2

Vertindama pažangą atsižvelgiu į mokinio galimybes, pastangas, gebėjimus, poreikius, sąlygas, individualumą. Tai mokinį labiausiai skatina siekti asmeninės pažangos.

Rita Merkienė, kūno kultūros mokytoja metodininkė

Pradinių klasių mokinių pažangos fiksavimas

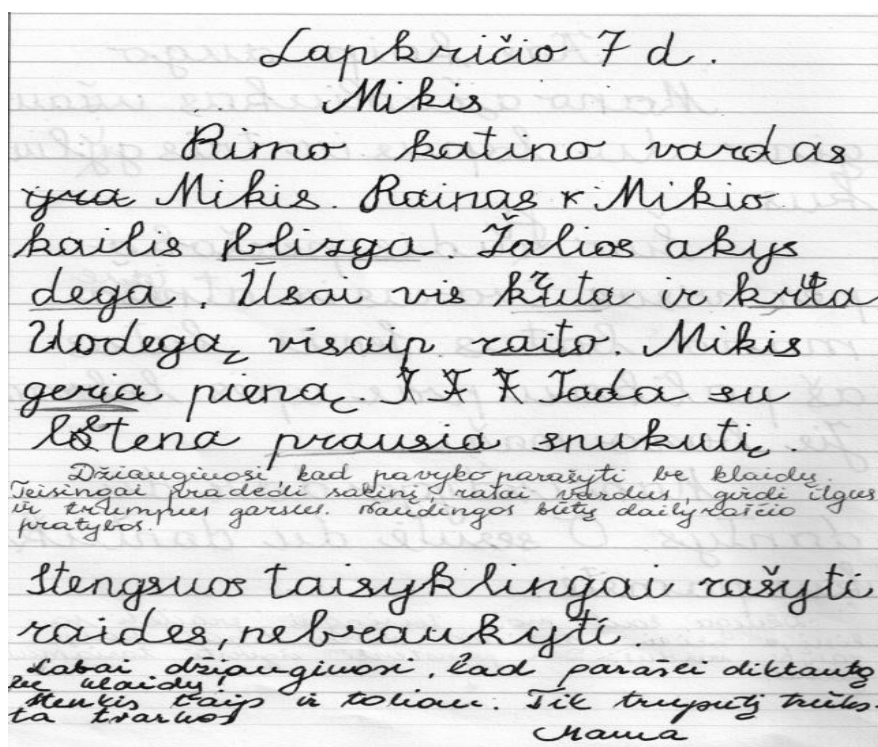
Vertindama pradinių klasių mokinių pasiekimus, didelį dėmesį skiriu individualiai pažangai, kuri išryškėja lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniais. Kiekvienas mokinys geriau pažins save, tai, kas jam geriau ar prasčiau pavyksta, tik tada, kai turės daugiau konkrečios informacijos, t. y. žinos, ką jis jau geba, moka, o ko ir kaip dar reikia pasimokyti.

Atlikto darbo ar pasiekto rezultato įvertinimą labai dažnai nusakau trumpu komentaru, kurį rašau sąsiuvinyje po atlikta užduotimi. Stengiuosi, kad įrašas, skirtas vaikui, būtų tikslingas, konstruktyvus, informatyvus, nurodantis, kas pavyko, kas ne, kur reikia pasistengti ir kaip pašalinti mokėjimo spragas. Ieškau vertinimo komentarų formuluočių, palaikančių vaiko tikėjimą, jog jis gali, geba, jog jam tereikia pasistengti, padirbėti.

Kai vertiname komentaru, kiekvienas – ir gabus, ir mažiau gabus – sulaukia ir paaiškinimo, kaip siekti geresnių rezultatų, dėmesio, pripažinimo ir paskatinimo. O svarbiausia — kiekvienas gali būti įvertintas individualiai, atsižvelgiant į tai, kiek jis gali, kiek geba. Toks vertinimas, manau, motyvuoja kiekvieną — ir gabesnį, ir mažiau gabų.

Labai svarbu gauti mokinių grįžtamąjį ryšį, atskleidžiantį, ar mokiniai suprato, kokius turi žengti tolesnius žingsnius, ar žino, kaip juos žengti. Todėl mokiniai patys įsivertina ir numato veiksmus, kaip įveiks sunkumus ateityje.

Tėvai laikomi ugdymo partneriais, galinčiais padėti savo vaikui mokytis. Jie padeda ugdydami vaikų pasitikėjimą savo jėgomis, atsakomybės jausmą, valią, atkaklumą, veržlumą, kūrybiškumą, todėl neretai rašo savo nuomonę apie vaiko atliktą darbą. Nuoširdūs tėvų pastebėjimai vaikams yra neįkainojama dovana.

Atsižvelgdama į lietuvių kalbos programoje pateiktus mokinių pasiekimų lygių požymius, parengiau lentelę, kurioje surašiau, ką turi gebėti dauguma mokinių 2 klasėje. Tai kriterijai, pagal kuriuos vertinu kiekvieno mokinio pasiekimus bei stebiu daromą pažangą (žr. 8 priedą).

Kiekvienas mokinys turi skaitymo įgūdžių pažangos lentelę. Išsiaiškinusi mokinio skaitymo lygį, aptariu su juo, ką jau yra pasiekęs, ir kartu numatome, ko sieks artimiausiu laiku. Būtina pagirti vaiką, ypač silpnai skaitantį, už kiekvieną žingsnelį gero skaitymo link.

Mėnuo								
Skaitymo įgūdžiai								

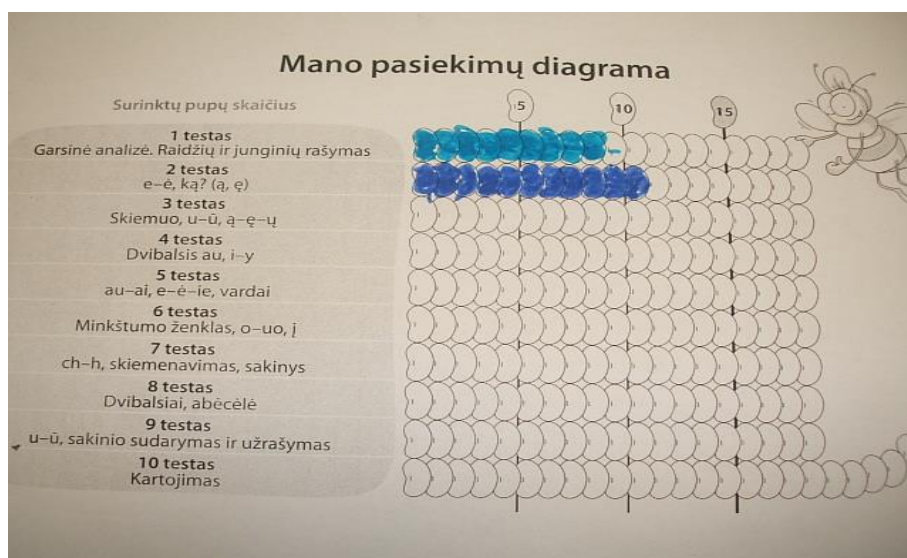
Santrumpos: **sk.**- skaito skiemenimis, **ž.**- skaito žodžiais, **sak.**- skaito sakiniais, **r./g.** - skaito raidėmis/garsais

Rita Zovienė, pradinė klasių mokytoja metodininkė

1 klasės mokinių pažangos (įsi)vertinimas

Kadangi dirbu pagal „Šok“ serijos vadovėlį „Pupa“, taikau tokius pažangos stebėjimo ir fiksavimo būdus:

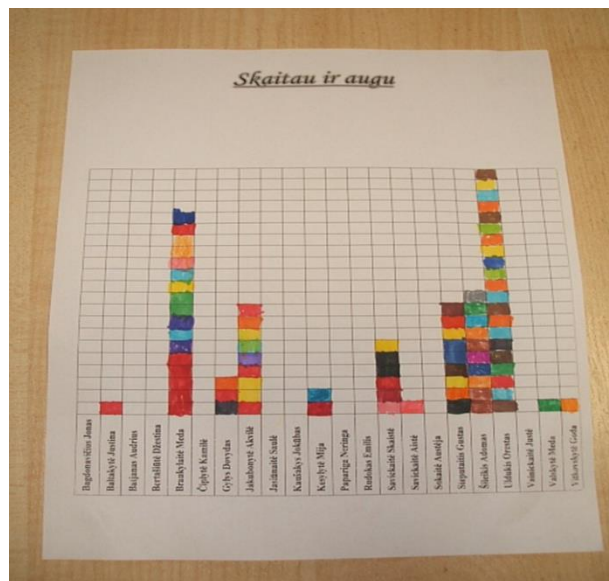
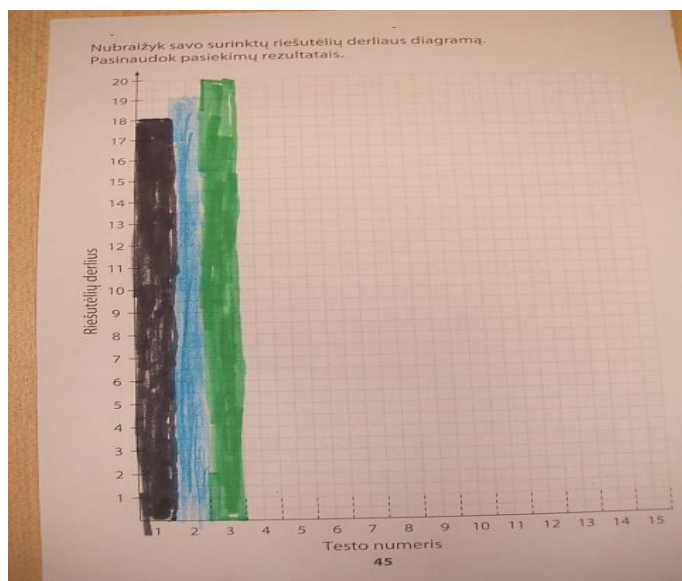
- baigus temą, vaikai rašo testą — atlieka užduotis ir renka „pupas“ (taškus);
- gavę ištaisytus testus, sužino, kiek „pupelių“ surinko;
- surinktų „pupelių“ skaičių nuspalvina „Mano pasiekimų diagramoje“;
- analizuoja, kas pasisekė ar nepasisekė, lygina rezultatus su ankstesniais;
- išsiaiškina, ko dar reikės pasimokyti, kad kitąsyk pasisektų surinkti daugiau „pupelių“.

„Šok“ serijos vadovėlio „Riešutas“ užduotys taip pat gerai pritaikytos pažangai stebėti:

- baigus temą, mokiniai rašo testą — atlieka užduotis ir renka „riešutus“ (taškus);
- gavę ištaisytus testus, sužino, kiek „riešutėlių“ surinko;
- surinktų „riešutėlių“ skaičių nuspalvina „Riešutėlių derliaus diagramoje“;
- analizuoja, kas pasisekė ar nepasisekė, lygina rezultatus su ankstesniais;

- išsiaiškina, ko dar reikės pasimokyti, kad kitąsyk pasisektų surinkti daugiau „riešutėlių“ (žr. nuotrauką apačioje kairėje).

Žaidimas „Skaitau ir augu“

Skatindama pirmokų susidomėjimą knygučių skaitymu, sugalvojau žaidimą „Skaitau ir augu“. Vaikai diagramoje „Skaitau ir augu“ ties savo pavarde spalvina po langelį aukštyr už perskaitytą, papasakotą ir pareklamuotą knygutę. Tas, kas pirmas „užauga“ iki diagramos viršaus, laimi žaidimą ir apdovanojamas (*nuotrauka viršuje dešinėje*).

Tiems vaikams, kurie dar neskaito, gali padėti tėvai. Klasėje jie puikiai papasakoja apie knygutę, perskaitytą kartu su namiškiais.

Manau, kad šis žaidimas skatina pažangą skaitymo gebėjimų srityje.

Pirmokų pažanga stebima, analizuojama ir fiksuojama gimnazijos pasiekimų aplankuose. Elektroniniame dienyne tėvams pateikiamos rekomendacijos dėl vaikų pažangos.

Danutė Tymukienė, pradinė klasių mokytoja metodininkė

Mokinių pažangos stebėjimo ir vertinimo galimybės specialiojo pedagogo pamokose DYS 2.0 mokymosi aplinkoje

Specialusis pedagogas labai dažnai dirba su skaitymo (disleksijos) ir rašymo (disgrafijos) sutrikimų turinčiais mokiniais. Disgrafijos sutrikimų turintys mokiniai neretai patiria gėdą, o dažnai ir bendraamžių patyčias dėl nuolatinių mokymosi nesėkmių. Skaitymo sutrikimai neretai pasireiškia kartu su rašymo sutrikimais.

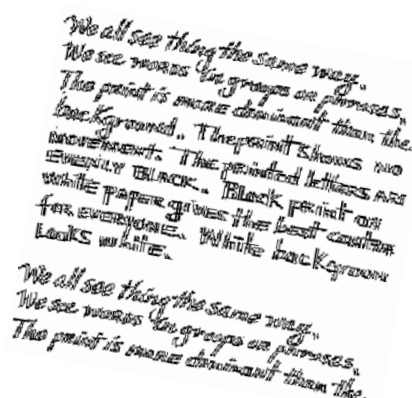
„Vaikui, turinčiam disleksijos sutrikimą, būna labai sunku išmokti skaityti. Toks vaikas dažniausiai skaito labai nenoriai, skaitymas jį labai vargina. Skaitant tokiems vaikams nepavyksta sudėti skiemenų, jie neretai skaito „veidrodiu būdu“, gali keisti raides ar skiemenis vietomis, nukąsti galūnes ar pridėti papildomų raidžių. Šį sutrikimą turintys vaikai skaito nerišliai, be intonacijos, netaisyklingai kirčiuoja žodžius. Dažniausiai būna sunku suprasti jų perskaityto teksto prasmę. Pastebėta, jog greta skaitymo sutrikimų šiems vaikams gali pasireikšti dėmesio sutelkimo,

atminties problemų. Taip pat disleksija neretai sukelia daug psichologinių rūpesčių. Vaikas gali nebenorėti eiti į mokyklą.¹

Įvairiuose šaltiniuose pateikiami disleksijos sutrikimą turinčių mokinių rašomo ir matomo teksto pavyzdžiai:

2

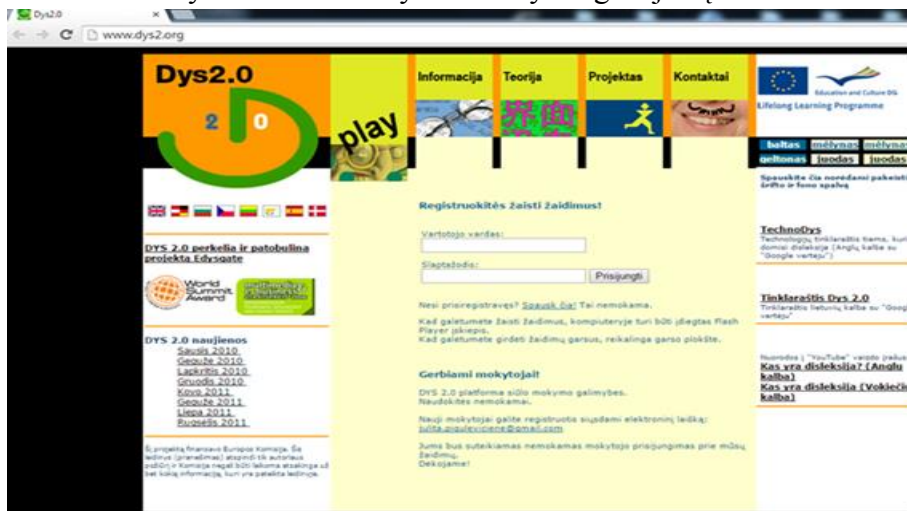

3

Pamokoje naudojamos įvairios kompiuterinės mokymo priemonės labai padidina mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, motyvaciją, individualizavimo bei diferencijavimo galimybes, o kartu padeda vertinti pasiekimus, leidžia analizuoti, siekti korekcinio mokymo tikslų, stebėti kiekvieno mokinio pažangą, palengvina ir pagreitina rezultatų tikrinimą.

Viena iš tokių priemonių yra mokymosi aplinka www.dys2.org. „Sėkmingai įgyvendinto GRUNDTVIG projekto EDysgate 2006–2008 patobulinimas siūlo motyvuojančią ir skatinančią mokymosi aplinką, ugdyti kruopščiai parinktai įgūdžių grupei, kurie yra svarbūs disleksijos sutrikimą turintiems jaunuoliams. Žaidimai apima septynias ypač svarbias sritis, skirtas profesiniams įgūdžiams ugdyti. Tai klausymo įgūdžiai, klausymo atmintis, klausymo seka, regėjimo įgūdžiai, regimoji atmintis, regėjimo seka, orientavimasis erdvėje.“⁴

Visos šios sritys svarbios skaitymo ir rašymo gebėjimų tobulinimui.

¹ <http://www.sos03.lt/Ligos/Psichikos/Disleksija>
² <http://www.etni.org.il/etnnews/inter2d.htm>
³ <http://www.wikihow.com/Understand-Dyslexia>
⁴ <http://www.dys2.org/>

Mokiniai vertinami siekiant pamatyti pokyčius ir pažangą tam tikrose, konkrečiose srityse (pvz. regimoji atmintis). Specialusis pedagogas naudojami vertinimo informacija ir gauna grįžtamąjį ryšį. Siekiant greitesnio ir nuolatinio tobulėjimo mokiniui yra galimybė savarankiškai lavinti tik tam tikras sutrikusių gebėjimų sritis.

Mokinių veiklas, bandymų datas ir rezultatus prijungęs mokytojas gali matyti paspaudęs ant besimokančiojo vardo. Veiklas, pažymėtas juoda spalva mokinys įvykdė daugiau negu du kartus, šviesiai mėlyna – veiklos įvykdytos vieną kartą. Pilka spalva pažymėtų sričių mokinys nėra išbandęs.

Regimoji atmintis	Vienodi paveikslėliai																																															
	1+ Batai 1																																															
	1+ Batai 2																																															
	1+ Marškinėliai 1																																															
	1+ Marškinėliai 2																																															
	1+ Automobilių ženklai																																															
	Atitinkantys paveikslėliai																																															
	1+ Automobiliai																																															
	1+ Marškinėliai																																															
	1+ Simboliai 1																																															
	1+ Simboliai 2																																															
	1+ Batai																																															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Rezultatų data</th> <th>Naudotas laikas</th> <th>Teisingas</th> <th>Klaidingi paspaudimai</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2013-05-02</td> <td>217.739</td> <td>true</td> <td>1+ Skrydis 37</td> </tr> <tr> <td>2013-11-04</td> <td>119.675</td> <td>true</td> <td>1+ Skrydis 43</td> </tr> <tr> <td>2013-11-05</td> <td>79.412</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 37</td> </tr> <tr> <td>2013-11-05</td> <td>96.25</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 29</td> </tr> <tr> <td>2013-11-05</td> <td>118.726</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 40</td> </tr> <tr> <td>2013-11-05</td> <td>168.817</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 56</td> </tr> <tr> <td>2014-02-14</td> <td>93.953</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 33</td> </tr> <tr> <td>2014-03-14</td> <td>227.072</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 69</td> </tr> <tr> <td>2014-10-13</td> <td>120.962</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 56</td> </tr> <tr> <td>2014-10-13</td> <td>Veid182.462</td> <td>true</td> <td>1+ Plaukimas 57</td> </tr> </tbody> </table>				Rezultatų data	Naudotas laikas	Teisingas	Klaidingi paspaudimai	2013-05-02	217.739	true	1+ Skrydis 37	2013-11-04	119.675	true	1+ Skrydis 43	2013-11-05	79.412	true	1+ Plaukimas 37	2013-11-05	96.25	true	1+ Plaukimas 29	2013-11-05	118.726	true	1+ Plaukimas 40	2013-11-05	168.817	true	1+ Plaukimas 56	2014-02-14	93.953	true	1+ Plaukimas 33	2014-03-14	227.072	true	1+ Plaukimas 69	2014-10-13	120.962	true	1+ Plaukimas 56	2014-10-13	Veid182.462	true	1+ Plaukimas 57
	Rezultatų data	Naudotas laikas	Teisingas	Klaidingi paspaudimai																																												
	2013-05-02	217.739	true	1+ Skrydis 37																																												
2013-11-04	119.675	true	1+ Skrydis 43																																													
2013-11-05	79.412	true	1+ Plaukimas 37																																													
2013-11-05	96.25	true	1+ Plaukimas 29																																													
2013-11-05	118.726	true	1+ Plaukimas 40																																													
2013-11-05	168.817	true	1+ Plaukimas 56																																													
2014-02-14	93.953	true	1+ Plaukimas 33																																													
2014-03-14	227.072	true	1+ Plaukimas 69																																													
2014-10-13	120.962	true	1+ Plaukimas 56																																													
2014-10-13	Veid182.462	true	1+ Plaukimas 57																																													
1+ Veidrodis 2																																																
1+ Veidrodis 3																																																
Formos																																																
Formos 1																																																
Formos 2																																																
Vienodų paveikslėlių visuma																																																
1+ Toks pat žodis-paveikslėlis																																																
Regėjimo įgūdžiai	Suraskite skirtumus																																															
	1+ Amžina meilė																																															
	1+ Sėpus ir gražus																																															

Klausymo atmintis	Tas pats garsas																												
	1+ Melodijos																												
	1+ Transporto garsai																												
	1+ Mušamųjų instrumentų ritmas																												
	1+ Vardai																												
	1+ Miestų pavadinimai																												
	Atitinkantys garsai																												
	Melodijos																												
	1+ Transporto garsai																												
	1 Muzikos instrumentai																												
1 Vardai																													
1+ Miestų pavadinimai																													
1 Rimavimas																													
1+ Toks pat garsas																													
1+ Toks pat žodis-garsas																													
Besirimuojančios poros																													
1 Pirmasis žodžio garsas																													
Klausymo seka	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Rezultatų data</th> <th>Teisingas</th> <th>Klaidingi paspaudimai</th> <th>Sunkumas</th> <th>Žaidimo pavadinimas</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2013-01-30</td> <td>true</td> <td>6</td> <td>1+ Sugrįžimas namo 1</td> <td>3 skiemenys II</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> <td>1+ Sugrįžimas namo 2</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> <td>1+ Transporto garsai 1</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> <td>1+ Transporto garsai 2</td> </tr> </tbody> </table>				Rezultatų data	Teisingas	Klaidingi paspaudimai	Sunkumas	Žaidimo pavadinimas	2013-01-30	true	6	1+ Sugrįžimas namo 1	3 skiemenys II					1+ Sugrįžimas namo 2					1+ Transporto garsai 1					1+ Transporto garsai 2
	Rezultatų data	Teisingas	Klaidingi paspaudimai	Sunkumas	Žaidimo pavadinimas																								
	2013-01-30	true	6	1+ Sugrįžimas namo 1	3 skiemenys II																								
					1+ Sugrįžimas namo 2																								
					1+ Transporto garsai 1																								
					1+ Transporto garsai 2																								
	Grojimas																												
	1+ Garsai 1																												
	1 Garsai 2																												
	1 Garsai 3																												
Muzikos garsai 1																													
Muzikos garsai 2																													
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Žodžio ir garso poros</th> <th>Garsai-garsiniai vaizdai</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2"></td> <td>1+ Universalinė parduotuvė</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td>1+ Oro uostas</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td>1+ Gatvė</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td>1+ Restoranas</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td>1 Kino teatras</td> </tr> </tbody> </table>				Žodžio ir garso poros		Garsai-garsiniai vaizdai			1+ Universalinė parduotuvė			1+ Oro uostas			1+ Gatvė			1+ Restoranas			1 Kino teatras								
Žodžio ir garso poros		Garsai-garsiniai vaizdai																											
		1+ Universalinė parduotuvė																											
		1+ Oro uostas																											
		1+ Gatvė																											
		1+ Restoranas																											
		1 Kino teatras																											

Miglanda Aleksiejienė, spec. pedagogė metodininkė

Lavinamųjų žaidimų įtaka, siekiant mokymosi pažangos

Didaktinių žaidimų paskirtis – lavinti vaiko protą, plėsti akiratį, mokyti bei įtvirtinti tai, kas buvo išmokta anksčiau.

Didaktiniai žaidimai – tai mokomieji, lavinamieji žaidimai. Jais siekiama lavinti vaikų pažinimo gebėjimus (suvokimą, mąstymą, atmintį), ugdyti kalbą, valingą dėmesį, asmenybės savybes ir kt.

Didaktiniai žaidimai priskiriami žaidimų pagal taisykles klasifikacinei grupei. Didaktinio žaidimo savitumą sudaro tai, kad jame glaudžiai siejasi du pradmenys: pažintinis ir lavinamasis. Jie turi tam tikrą struktūrą, kurią sudaro didaktinė (mokomoji) užduotis, žaidimo veiksmai, taisyklės.

Didaktinė (mokomoji) užduotis – lavinanti vaiko protą, žadinanti interesą, praturtinanti naujomis žiniomis. Didaktinių žaidimų turinį sudaro supažindinimas su aplinka, gamta, žmonių darbu, socialinių įgūdžių, kalbos, dėmesio, atminties procesų ugdymu.

Parinkti žaidimus reikia pagal tam tikrą sistemą, atitinkančią programos reikalavimus. Žaidimai, organizuojami laisvalaikiu, privalo turėti glaudų ryšį su pamokų programa. Jie padeda patikslinti, įtvirtinti žinias, auklėja, formuoja kolektyvą.

Pasirinkus žaidimą, būtina:

- 1) gerai išanalizuoti jo struktūrą ir numatyti didaktines užduotis, žaidimo veiksmus, taisykles;
- 2) atkreipti dėmesį, kokius bendruosius bei individualiuosius vaikų auklėjimo tikslus realizuoja šis žaidimas;
- 3) apgalvoti, kur žaidimas bus organizuojamas: kokios ir kaip bus išdėstomos priemonės;
- 4) numatyti jo trukmę.

Žaidimo taikymas pamokoje daro ją sėkmingą, nes:

- skatina mokinių aktyvumą;
- sustiprina mokymosi motyvaciją;
- nuima nervinę įtampą;
- vyrauja džiugi nuotaika;
- mokymo(si) procesas nenusibosta;
- vaikai taip greitai nepavargsta;
- lengviau įsimenama ir suvokiama mokomoji medžiaga;
- vaikai geriau sukonzentruoja dėmesį;
- be didelių pastangų išmokstama to, kam paprastai reikalinga valia.

Stažuodamiesi Estijoje susipažinome su šios šalies mokyklų patirtimi siekti mokinių pažangos panaudojant lavinamuosius žaidimus. Vienas iš tokių – itin populiarus Skandinavijos mokyklose žaidimas „Scrabble“, skirtas gimtosios kalbos gebėjimams lavinti. Mūsų gimnazijoje labiausiai jį mėgsta žaisti trečiokai ir ketvirtokai. Pradžioje buvo nelengva, bet kuo toliau, tuo geriau sekasi. Žaidimo taisykles galima pakoreguoti pagal mokinių gebėjimų lygį. Kaip pagalbinė priemonė žaidžiant naudojamas „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“. Iškilus ginčui, ar toks žodis yra, jame mokiniai pasitikslina žodžio reikšmę, rašybą.

Jolanta Lašienė, mokyklos bibliotekininkė

KLASĖS AUKLĖTOJO VAIDMUO STEBINT IR APTARIANT MOKINIŲ PAŽANGĄ

Individualių pokalbių su 5 klasės mokiniais ir jų tėvais refleksija

Mano, kaip 5 klasės auklėtojos, vienas pagrindinių tikslų — užmegzti šiltus, tolerantiškus santykius su mokinių tėvais. Pokalbių tikslas — geriau pažinti mokinį, jo šeimą, suprasti vaiko savijautą mokykloje, aptarti mokymąsi. Per pokalbį visas dėmesys skiriamas vaikui: jis pasakoja apie savo pasiekimus, pomėgius, mokymosi pažangą, klasės draugus, rodo savo darbelius. Aš ir tėvai pasidžiaugiamo vaiko pažanga, pasiekimais, paskatiname ir toliau gerai mokytis, tobulėti. Tolerantiškai kalbamės apie mokymosi spragas, elgesio problemas, lankomumą ir taisytinus dalykus.

Pokalbio metu tėvai geranoriškai domėjosi, kaip jie galėtų padėti savo vaikui, rodė susirūpinimą dėl to, kad visi vaikai klasėje jaustųsi gerai, ir labai norėjo žinoti, ar būtent jų vaikas elgiasi tinkamai, ar neužgaulioja savo klasės draugų.

Tėvai palankiai įvertino pokalbius: „Pokalbio metu jaučiausi gerai, laisvai. Individualus pokalbis, manau, yra naudingas, nes nesivaržydami pokalbio dalyviai gali išsakyti savo problemas, lūkesčius“ / „Kai auklėtoja pasakė apie pokalbį, labai susijaudinau. Iki susitikimo labai bijojau. Dabar galiu pasakyti, kad buvo įdomu ir norėčiau daugiau tokių pokalbių“.

Mano nuomone, individualūs pokalbiai vyksta atvirai ir nuoširdžiai, jų metu geriau pažįstami mokiniai, jų aplinka, sėkmės ir nesėkmės. Nori išsipasakoti ir tėvai, todėl 45 min. mažoka. Pokalbius planuoju organizuoti ir vakarais, tėvams patogiu laiku.

Rita Merkienė, 5 klasės auklėtoja

Individualių pokalbių su 6 klasės mokiniais ir jų tėvais refleksija

Pokalbiui, kuriame dalyvavo mokiny, jo mama arba tėtis, ruošiausi labai kruopščiai. Kadangi tai buvo mano pirmi tokio pobūdžio pokalbiai, pasirinkau, su kuriais mokiniais ir jų tėvais susitikti pirmiau. Susitariau su keturių skirtingų pagal pažangumą mokinių tėvais. Suderinome susitikimo laiką priklausomai nuo mano ir tėvų užimtumo.

Likus savaitei iki pokalbio išdalinu anketas. Iš anketų buvo matyti, kad kitai pašnekovų pusei būsimas pasikalbėjimas — savotiška staigmena. Pokalbis vyko matematikos kabinete. Pradžioje, aišku, jaudinomės visi, nors esam kalbėjęsi ne vieną kartą. Pokalbiai truko nuo 45 minučių iki valandos. Manau, kad kiti tokie susitikimai su auklėtinių tėvais bus dar ilgesni, nes nugalėjus jaudinimąsi, galima kalbėtis laisvai, atvirai, pasitikint vieni kitais.

Į pokalbį sunkiau sekėsi įtraukti vaiką, bet palengva, užduodant klausimus, jis tapo pagrindiniu pašnekovu. Buvo kalbėta aktualiomis temomis: apie mokymąsi, bendravimą su klasės draugais ir mokytojais, apie siekius ir lūkesčius, apie tai, kiek ir kokios pagalbos reikia. Tai buvo gera proga aptarti rūpimas problemas, geriau pažinti vieniems kitus, pasidalyti savo mintimis ir pan.

Laikas prabėgo labai greitai. Susidarė toks įspūdis, jog kalbėjomės labai trumpai. Su tėvais susitarėme, kad praėjus keletui dienų po pokalbio pasidalinsime įspūdžiais. Tai ir įvyko. Tėvams kiek netikėtas buvo toks pokalbis, bet ir jie, ir vaikai liko patenkinti ir net nustebinti pokalbio temomis ir tokiu susitikimu.

Arvydas Uldinskas, 6 klasės auklėtojas

Individualių pokalbių su 7 klasės mokiniais ir jų tėvais refleksija

Individualūs pokalbiai su tėvais ir jų vaikais vyko mokykloje, suderinus laiką su tėvais. Tėvai galėjo atvykti į mokyklą jiems patogiu metu ir kalbėtis su auklėtoja ir savo vaiku. Kadangi klasės auklėtojas ne tik vadovauja klasės bendruomenei, bet ir atstovauja jos interesams, ieško galimybių patenkinti jos poreikius, todėl individualių pokalbių metu svarbiausias auklėtojos tikslas buvo sukurti pasitikėjimo ir bendradarbiavimo atmosferą, suteikti galimybių kuo daugiau kalbėti ir pasisakyti mokiniui, jo tėvams.

Mokiniai prieš individualius pokalbius pildė anketas, kuriose atvirai išsakė nuomonę apie pasiekimus, mokymosi rezultatus, lūkesčius, konkrečių tikslų siekimą, klasės mikroklimatą, įvardino, kokios pažangos sieks iki metų pabaigos. Pokalbiai vyko sklandžiai ir efektyviai, nes tėvai pagarbiai bendravo su auklėtoja ir savo vaiku, įdėmiai iš klausė jų pasisakymus, vyko įdomūs, prasmingi dialogai. Džiugino tai, kad tėvai rodė pagarbą vaiko veiklai, geriems rezultatams, iš klausė juos, patarė, kaip siekti numatytų tikslų, domėjosi viskuo, kas vyksta klasėje: kaip elgiasi jų vaikai pamokų ir pertraukų metu, siūlėsi bendradarbiauti, sprendžiant kylančias problemas. Pažadėjo vaikams skirti daugiau laiko, iš klausyti, leisti pasidalinti savo išgyvenimais. Manau, didžiausias pasiekimas tas, kad šiuose pokalbiuose dalyvavo tėvai, kurie anksčiau retai lankydavosi tėvų susirinkimuose. Visų tėvų grįžtamojo ryšio komentaruose buvo paminėta, kad tokie pokalbiai galėtų vykti dažniau (kartą per mėnesį). Pasak jų, pokalbiai buvo naudingi, nes jų metu buvo išsamiai aptariami pasiekimai, rezultatai, daromos išvados. Taip pat tėvai pastebėjo, kad jų vaikai noriai kalba ne tik apie pasiekimus, bet ir asmenines problemas, pasakoja apie norą mokytis geriau, geba įvertinti esamą situaciją.

Auklėtiniai pokalbio metu jautėsi laisvai, drąsiai, pasakojo apie savo problemas, kas sekasi sunkiau, kokios pagalbos tikisi iš tėvų ar draugų, kaip žada siekti geresnių mokymosi pasiekimų. Džiaugėsi, kad klasės kolektyvas draugiškas, vieni su kitais bendrauja, bendradarbiauja, padeda vienas kitam. Šių pokalbių metu atsiskleidė ir tie auklėtiniai, kurie turi bendravimo problemų, mažai kalba, stengiasi likti nuošalyje. Jie noriai pasakojo apie savo gyvenimą mokykloje, atviravo, kas sekasi, kada reikia pagalbos, kokie jų santykiai su klasės draugais ir mokytojais, auklėtoja. Jų nuomone, individualūs pokalbiai suteikė jiems drąsos atvirai kalbėti su tėvais, auklėtoja, išsakyti savo problemas, pasigirti pasiekimais. Mokiniai taip pat norėtų, kad tokie pokalbiai vyktų dažniau, teigė, kad jiems buvo gera atvirai kalbėti. Šią patirtį jie įvardino kaip „įdomią ir nekasdienišką“.

Individualių pokalbių sėkmė priklauso nuo auklėtojos pasirengimo, gebėjimo bendrauti, taip pat nuo tėvų noro bendradarbiauti, atsakomybės už vaiko ateitį. Todėl stengsiuosi, kad ši bendravimo su tėvais forma taptų tradicija, ieškosiu naujų būdų ir metodų, kad pokalbiai būtų įdomūs, informatyvūs, prasmingi ir nuoširdūs. Tik glaudžiai bendradarbiaudami galėsime padėti vaikui realizuoti save, sukurti savo vertybes, atskleisime jo pašaukimą.

Zita Šivickienė, 7 klasės auklėtoja

Individualių pokalbių su 8 klasės mokiniais ir tėvais refleksija

Individualūs pokalbiai su mokiniais ir tėvais vyko susitarus iš anksto. Mokiniai namuose pildė anketas apie sėkmes ir nesėkmes šiais mokslo metais, vertino elgesį, mokymosi rezultatus, dalykų pasiekimus ir lūkesčius, įvardino, kas sekasi sunkiausiai bei geriausiai, aptarė to priežastis, be to, pateikė savo ateities tikslus ir būdus, kaip jų sieks, konkrečiai įvardino, kokią pažangą norės matyti šį pusmetį. Šią anketą pateikė auklėtojui ir tai suteikė galimybę labiau pažinti mokinį,

tinkamai pasirengti pokalbiui, planuoti klasės auklėtojo veiklas. Kiekvienam pokalbiui buvo skiriama 45 – 60 min.

Pokalbiai buvo sklandūs ir efektyvūs, nes ir mokiniai, ir tėvai turėjo galimybę atvirai kalbėti apie problemas, pasidžiaugti pasiekimais, aptarti lūkesčius. Šių pokalbių metu neretai išryškėjo mokymosi problemų priežastys, tėvų požiūris į mokymąsi, šeimos tarpusavio santykiai. Tėvams buvo įdomu sužinoti, kaip jų vaikas elgiasi mokykloje (ir per pamokas, ir per pertraukas), nes ne visi vaikai yra iki galo atviri su tėvais, be to, kai kurie tėvai retai lankėsi susirinkimuose arba lankėsi tik vienas tėtis ar mama. Taip atsirado galimybė aptarti būdus, kaip padėti vaikui tinkamai atlikti namų darbus, planuoti dienos tvarką ir pasiekti aukštesnių mokymosi rezultatų. Kadangi anketose buvo įvardinti konkretūs mokinio pažangos siekiai, tai teigiamų rezultatų po šių pokalbių ilgai laukti neteko: net keletas mokinių per dvi savaites pakėlė savo mokymosi vidurkį ir džiaugėsi padaryta pažanga (jie sulaukė ne tik mokytojų, bet ir tėvų, brolių, seserų ar draugų pagalbos).

Kadangi šios klasės auklėtoja esu tik antrus metus, tai pokalbiai su mokiniu ir tėvais leido labiau pažinti ir mokinį, ir jo šeimą, o tėvams — pažinti auklėtoją. Ir tėvai, ir vaikai noriai atėjo į pokalbius ir netgi patys prašė kuo greičiau paskirti susitikimo laiką. Tai rodo, kad tokie pokalbiai, vykstantys uždaroje aplinkoje, kai vaikas gali būti atviras, yra svarbūs. Žemesnės motyvacijos vaikai po pokalbių sakė, jog dabar labiau stengiasi mokytis, nes gėda prieš tėvus. Šie pokalbiai suteikė drąsos įvardinti problemas, pasidžiaugti pasiekimais, paprašyti pagalbos bei leido padaryti išvadas, aptarti būdus, kaip siekti aukštesnių rezultatų, įveikti mokymosi ar elgesio problemas. Be to, pasak mokinių, šie pokalbiai privertė galvoti apie ateitį, būsimą profesiją, paskatino domėtis įvairiomis karjeros galimybėmis.

Siekiant sėkmės individualiuose pokalbiuose klasės auklėtojui reikia tinkamai pasirengti, mokėti bendrauti (kalbėti su mokiniu kaip lygiam su lygiu, parodyti, kad iš tikrųjų domiesi mokiniu, išgyveni dėl jo problemų, linki jam gero). Be to, pokalbio sėkmė priklauso ir nuo tėvų noro bendrauti, atsakomybės už vaiką. Mokinį šie pokalbiai moko pagarbiai bendrauti, kelti tikslus ir atsakingai juos įgyvendinti, planuoti ateitį, todėl sieksiu, kad šie pokalbiai taptų tradiciniais. Stengsiuosi, kad tokia bendradarbiavimo ir tėvų informavimo forma būtų prasminga, naudinga visiems pokalbio dalyviams, nes taip bus galima padėti vaikui suvokti savo pašaukimą, realizuoti save, tapti asmenybe, visuomenės nariu.

Audronė Stočkuvienė, 8 klasės auklėtoja

Individualūs pokalbiai su I (9) klasės mokiniais ir tėvais

Jau pernai metais pradėjau rengti individualius pokalbius, kuriuose dalyvautų mokinys ir vienas iš tėvų. Šiomet tą darbą tęsiu ir galiu pasidžiaugti jo rezultatais. Lyginant su pernykščiais mokslo metais šiųmečiai pokalbiai yra išsamesni ir geresnės kokybės todėl, kad pradėjau naudoti klausimyną. Vaikai ir tėvai tuo taip pat džiaugiasi, nes pernai eidami į pokalbį jie nežinojo, apie ką kalbėsime, kokius klausimus jiems pateiksiu, pastebėjau, kad kai kurie vaikai laukdami pokalbio jaudinasi. Šiomet jie visi nurodė, kad pokalbio metu neįtampė jokios įtampos, nes „užpildžiusi lapą iš esmės žinojau, kokie bus klausimai, nereikėjo jaudintis, ko paklaus“ (Aurelija).

Klausimynas — tai puiki proga vaikui analizuoti save, įsivardinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses. Pastebėjau, kad daugeliui vaikų nelengva įvardinti savo ateities tikslus ir tų tikslų siekimo žingsnius. Pokalbio pabaigoje ant lapo padedami parašai vaikui yra įsipareigojimo ir atsakomybės prisiėmimas.

Klasės auklėtojui individualus pokalbis — puiki galimybė geriau pažinti vaiką, sužinoti, kaip jis jaučiasi mokykloje, kokie jo lūkesčiai savo paties bei mokyklos atžvilgiu, o kartais ir netikėtų problemų iškėlimas į viršų.

Tėvai individualaus pokalbio metu turi puikią galimybę geriau pažinti savo vaiką. Kai kurie būna kartu užpildę klausimyną, kai kurie labai nustemba išgirdę vaikų pastebėjimus, o kartais netgi priekaištus tėvams (pavyzdžiui, kad tėvai liepia daug dirbti namų ūkio darbų, numodami ranka į mokymosi rezultatus (argumentas — „iš to mokslo nieko gero“). Kiek teko kalbėti su tėvais, dauguma jų sakė, kad pakviesti pokalbiui nerimavo, jaudinosi, ypač tėvai tų mokinių, kurie turi mokymosi ar elgesio problemų. Viena mama atėjusi tvirtino bijanti „sudegti iš gėdos dėl savo dukros elgesio“. Pokalbio pabaigoje paklausus, kaip ji jaučiasi, prisipažino, kad visai be reikalo tiek jaudinosi. Tėvams nėra lengva dalyvauti pokalbyje, pastebėjau kai kurių norą kalbėtis be vaiko, kad auklėtoja pasakytų, kaip ir kas jam sekasi. Visi individualiuose pokalbiuose dalyvavę tėvai pateikdami grįžtamąjį ryšį pripažino, kad pokalbiai jiems buvo naudingi ir vertingi: „leido pasidžiaugti savo vaiku“, „vaikas suprato, kad pats yra kaltas dėl savo tingėjimo“, „supratau, koks suaugęs mano vaikas“, „grįžę namo labai daug su vaiku kalbėjome“, „labai nustebau, nes niekada negalvoju, kad mano vaikas turi tokių sunkumų, kokius pats įvardino pokalbio metu“. Individualūs pokalbiai klasės auklėtojui išties puiki galimybė pažinti mokinio šeimą iš arčiau, pasidžiaugti gražiais tėvų ir vaikų santykiais arba priešingai — pastebėti šeimos santykiuose esančias problemas.

Grįžtamasis ryšys po pokalbio (mokinė Aurelija):

„Pokalbio metu nejaučiau jokios įtampos, viskas buvo gerai ir smagu. Pokalbis buvo įdomus tuo, kad iš esmės žinojau, kokie bus klausimai, nes prieš tai užpildžiau lapą ir nereikėjo jaudintis, ko paklaus. Pagrindinė pokalbio dalyvė buvau aš, mama kai kur mane papildė arba kai ko paklausė, auklėtoja buvo pokalbio vedėja, linksmi ir maloniai užduodanti klausimus arba pasitikslinanti mano atsakymus. Šiais mokslo metais mano elgesys, lankomumas ir mokymosi rezultatai suprastėjo, ieškojome priežasčių, kodėl. Aš pasiryžau pataisyti savo elgesį bei pagerinti anglų kalbos ir fizikos mokymosi rezultatus. Auklėtoja sakė, kad pasikalbės su tų dalykų mokytojais apie galimą pagalbą man ir prižadėjo dažniau pastebėti gerus mano poelgius ir pastebėjusi nors ir menkus pokyčius mane pagirti. Manau, kad pokalbyje nieko nereikia keisti, viskas buvo gerai“.

Vilma Steputaitienė, I (9) klasės auklėtoja

Individualūs pokalbiai su II (10) klasės mokiniais ir jų tėvais

Pokalbių tikslas — skirti dėmesį kiekvienam mokiniui, siekiant kartu su tėvais aptarti mokinių ugdymo pasiekimus, analizuoti mokymosi pažangą, spręsti iškilusias problemas. Pokalbių metu buvo siekiama:

- skirti dėmesį šeimoms, kurių vaikams kyla specifinių problemų (elgesio, mokymo(si) ir pan.);
- išsiaiškinti, kokios realios pagalbos tikisi ir laukia iš klasės auklėtojos;
- bendradarbiauti ir kurti pasitikėjimu grindžiamus santykius.

Visi tėvai, dalyvavę pokalbyje, sakė, kad tai buvo naudinga jiems ir tokių pokalbių turėtų būti daugiau. „Kalbėdamasis individualiai, aš galėjau gauti informacijos tik apie savo vaiką, jo pasiekimus ir elgesį“ — akcentavo keletas tėvų. Kiti teigė, kad vaikai namuose mažai ką pasakoja, kaip jiems sekasi mokykloje, o pokalbio metu sužinojo apie jų sėkmes ir džiaugsmus, problemas ir nusivylimus.

Vaikų nuomonė apie individualius pokalbius labai išsiskyrė. Tie, kurie yra uždaresni, teigė, kad jiems buvo sunku kalbėti ir jautėsi šiek tiek nejaukiai tėvų ir auklėtojos draugijoje. Drąsiejį sakė, kad iš pradžių bijojo, bet kai pokalbis prasidėjo, baimė išnyko. („Pamačiau, kad čia nėra dėl ko bijoti ir buvo malonu bendrauti“). Išgirdau ir vieną visiškai priešingą nuomonę: „Kam čia to reikia? Nesąmonė“ (žinoma, tai nebuvo pasakyta tiesiogiai).

Aš, kaip klasės auklėtoja, manau, kad tai buvo nuoširdūs, atviri pokalbiai, kurie buvo naudingi ir vaikui, ir tėvams, ir man. Pasiruošimas tokiems pokalbiams įnešė į klasės kolektyvą šiek tiek šurmulio, jaudulio, o tai reiškia, kad mokiniams pokalbis buvo svarbus ir atsakingas momentas. Vienos auklėtinės nuomone, buvo „toks vaizdas, tarsi einu laikyti egzamino“.

Jolanta Zaveckienė, II (10) klasės auklėtoja

Mokinio pasiekimų ir pažangos stebėjimas ir įšivertinimas

Kiekvieno mėnesio pirmąją savaitę 1g klasės mokinys vertina savo mokymąsi per praeitą mėnesį. Tam, kad mokinys geriau suprastų savo pasiekimų lygmenį, įvertinimas pateiktas balais, žodžiais ir lygiais. Vidurkio grafoje mokinys spalvotu pieštuku pažymi savo mokymosi vidurkį. Įšivertinimo grafoje jis parašo, kaip vertina savo pasiekimus (kas sekėsi, kas nesisekė, kodėl tokie rezultatai ir kaip galėtų juos pagerinti). Įšivertinimo grafoje komentarą ar pastebėjimą taip pat gali parašyti ir klasės auklėtojas.

<i>Įvertinimas</i>			<i>Rugsėjis</i>		<i>Spalis</i>		<i>Lapkritis</i>	
Balais	Žodžiais	Lygiais	<i>Vidurkis</i>	Įšivertinimas ir komentaras	<i>Vidurkis</i>	Įšivertinimas ir komentaras	<i>Vidurkis</i>	Įšivertinimas ir komentaras
10	Puikiai	Aukštesnysis						
9,5	Labai gerai							
9								
8,5	Gerai	Pagrindinis						
8								
7,5	Pakankamai gerai							
7								
6,5	Patenkinamai							
6								
5,5	Silpnai	Patenkinamas						
5								
4,5			Labai silpnai					
4								
1-3	Blogai	Nepatenkinamas						
<i>Įvertinimas</i>			<i>Gruodis</i>		<i>Sausis</i>		<i>Įpusmetis</i>	
Balais	Žodžiais	Lygiais	<i>Vidurkis</i>	Įšivertinimas ir komentaras	<i>Vidurkis</i>	Įšivertinimas ir komentaras	<i>Vidurkis</i>	Įšivertinimas ir komentaras
10	Puikiai	Aukštesnysis						
9,5	Labai gerai							
9								
8,5	Gerai	Pagrindinis						
8								
7,5	Pakankamai gerai							
7								
6,5	Patenkinamai							
6								
5,5	Silpnai	Patenkinamas						
5								
4,5			Labai silpnai					
4								
1-3	Blogai	Nepatenkinamas						

Vilma Steputaitienė, I (9) klasės auklėtoja

Individualios mokinio pažangos stebėjimas

Tikslas — padėti mokiniams stebėti, apmąstyti savo mokymąsi, priimti sprendimus dėl tolesnių veiksmų stiprinant mokėjimo mokytis gebėjimus.

10,0										
9,5										
9,0										
8,5										
8,0										
7,5										
7,0										
6,5										
6,0										
5,5										
5,0										
4,5										
4,0										
3,5										
3,0										
2,5										
2,0										
1,5										
1,0										
0,5										
0										
	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis	Šaasis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegežė	Birželis

Ilg klasės 2014 – 2015 m. m. individualios pažangos fiksavimas

Pažangos fiksavimas

Kiekvienas klasės mokinys gauna pažangos stebėjimo lapą, kuriame fiksuojamas mėnesio vidurkis ir braižoma **kreivė**. Taip mokinys gali

- stebėti ir kontroliuoti savo pažangos kilimą arba kritimą;
- daryti išvadas apie mokymosi rezultatus kiekvieną mėnesį;
- analizuoti mėnesių ataskaitas;
- išsikelti mokymosi tikslus ir jų siekti.

Svarbu, kad mokiniai suprastų, jog stebint mokymosi pažangą reikia sau atsakyti į **klausimus**:

- Ką jau pavyko atlikti/išmokti?
- Kokie mokymosi būdai pasiteisino?
- Kokios sunkumai iškilo?
- Kaip galėčiau įveikti atsiradusias kliūtis?
- Ką reiktų keisti, kad tikslas būtų pasiektas?
- Kas man galėtų padėti?

Klasės pažangos stebėjimas

Tikslas — stebėti klasės mokinių pažangą, ją fiksuoti ir analizuoti, aptarti su mokiniais.

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Mėnesių mokymosi pažanga								
		Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis	Šaasis	Vasaris	Kovas	Balandis	
1.		Vidurkis	+	vidurkis	-		+		+	
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										
9.										
10.										
11.										
12.										
13.										
14.										
15.										
16.										
17.										
18.										
19.										
20.										
21.										
22.										
23.										
24.										
25.										

II (10) klasės mokinių pažangos fiksavimas

Pažangos stebėjimo aprašas

Pateiktoje lentelėje fiksuojamas mėnesio mokinių **vidurkis**. Yra du būdai žymėti pažangą:

1 būdas. Žymima ženklais: + (jei mokinio vidurkis pakilo), - (jei mokinio vidurkis sumažėjo).

2 būdas. Pasirinkti spalvas ir vidurkius užrašyti spalvotai, pvz., žalia – pažangos kilimas, raudona – pažangos kritimas.

Naudojantis šia lentele klasės auklėtojui lengviau:

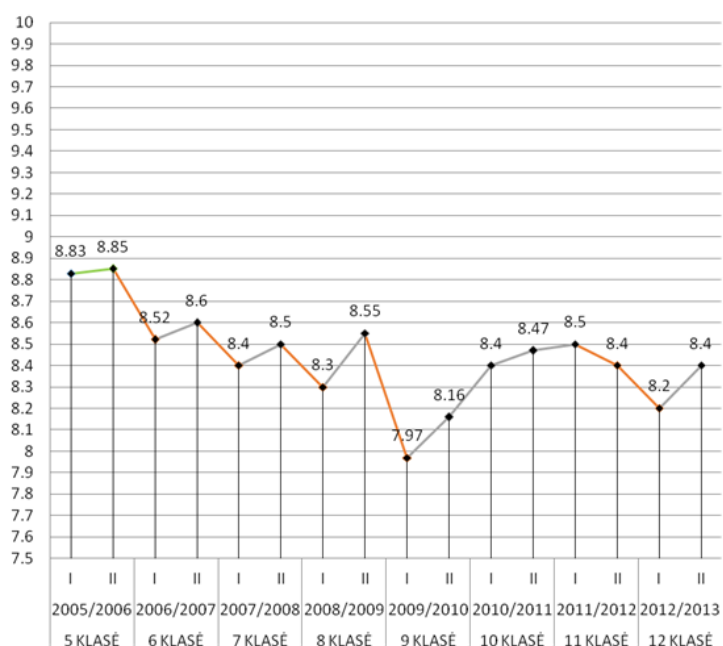
- matyti visų klasės mokinių mokymosi pasiekimus;
- analizuoti individualią mokinio pažangą;
- informuoti tėvus apie mokinio daromą pažangą;
- aptarti klasėje mokinių pažangą ir kalbėtis individualiai su mokiniu.

Jolanta Zaveckienė, II(10) klasės auklėtoja

Klasės mokymosi pasiekimų ir pažangos fiksavimas

Siekiant pamatuoti klasės mokinių pasiekimus ir pažangą, kasmet (pradedant penkta ir baigiant dvylikta klase) brėžiama klasės mokymosi kreivė, kuri atspindi mokymosi vidurkį. Jis žymimas, pasibaigus pirmajam ir antrajam pusmečiams. Tam, kad gerėtų mokymosi rezultatai, būtų tinkama mokinių motyvacija, nemažai įtakos turi kai kurios priemonės ir būdai, kuriuos naudojam per aštuonerius vadovavimo klasei metus. Remdamasis savo praktika galiu teigti, kad būtinas

- 1) geras auklėtinių pažinimas;
- 2) bendravimas pertraukų metu;
- 3) diskusijos apie ateities planus;
- 4) arbatos pertraukėlės (ne mažiau kaip kartą per savaitę), kurių metu aptardavome svarbiausius darbus;
- 5) pokalbiai su mokytojais, techniniu personalu apie auklėtinių mokymąsi ir elgesį;
- 6) pokalbiai su tėvais, jų informavimas (per elektroninį dienyną, pasiekimų aplanką ir telefonu);
- 7) išvykos, ekskursijos.

Visos minėtos priemonės davė rezultatų – mokinių pažangumas ir aritmetinis vidurkis su retomis išimtimis išliko aukštas iki pat mokyklos baigimo.

Arvydas Uldinskas, klasės auklėtojas

PRIEDAI